
Hva gjør brukerne etter NAV?

Oppfølgingsundersøkelsen 2014

Av Sigrid Lande

NAV-rapport 2015:1

SAMMENDRAG

Sommeren 2014 gjennomførte NAV en spørreundersøkelse blant personer som i løpet av 2013 avsluttet en periode der de var registrert ved NAV som arbeidssøkere eller med nedsatt arbeidsevne. Undersøkelsen, som også har vært gjennomført i litt ulike varianter tidligere, går under navnet *oppfølgingsundersøkelsen*.

Hensikten med oppfølgingsundersøkelsen er få bedre kunnskap om hva som skjer med brukerne etter avsluttet periode med bistand fra NAV. Gjennom løpende statistikk vet vi allerede en god del om dette. Oppfølgingsundersøkelsen kan imidlertid belyse forhold som ikke dekkes av den registerbaserte overgangsstatistikken. Blant annet er vi opptatt av å kartlegge hvor mange som har gått over i jobb som selvstendig næringsdrivende, ettersom overgangsstatistikken kun viser overgang til arbeidstakerforhold.

Vi er også særlig opptatt av hvor mange som deltar i selvfinansiert skole/utdanning. Sammen med data om overgang til arbeid, er dette viktig for å kunne si noe om den samlede overgangen til «selvforsørgende» aktiviteter enten dette er arbeid eller utdanningsløp. En slik utvidet avgrensning av positive utfall er særlig relevant for de yngste blant NAVs brukere.

For det tredje kan oppfølgingsundersøkelsen gi oss et bedre bilde av situasjonen for de som verken er i arbeid eller utdanning, og som heller ikke mottar trygdeytelser eller har startet en ny periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne. Disse kan være hjemmeværende med omsorgsansvar eller av andre grunner. De kan være forsørget av andre eller motta kommunale stønader.

I tillegg gir oppfølgingsundersøkelsen oss mer utdypende informasjon om de som har kommet i jobb. I undersøkelsen spør vi disse om antallet arbeidstimer per uke, om arbeidsforholdet er fast eller midlertidig, og om arbeidet oppleves som relevant i forhold til jobbønske, utdanning og tidligere yrkeserfaring.

Hovedfunnene i oppfølgingsundersøkelsen som ble

gjennomført i 2014, kan oppsummeres i følgende punkter:

- Rundt 2 prosent av både de tidligere arbeidssøkere og de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne, går over i arbeid i selvstendig virksomhet.
- I alt er 63 prosent av de tidligere arbeidssøkerne i jobb enten som arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende sommeren 2014. Andelen er 48 prosent for de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne.
- Andelen som er i selvfinansiert utdanning er 2–3 prosent i begge brukergrupper. Andelen er høyere blant unge og innvandrere.
- Samlet viser oppfølgingsundersøkelsen at 66 prosent av de tidligere arbeidssøkerne er kommet i jobb eller utdanning. Blant de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne er andelen 50 prosent.
- Aldersgruppen 25–29 år klarer seg bra. 73 prosent av de tidligere arbeidssøkerne i denne alderen har gått til jobb eller utdanning. Andelen er 70 prosent blant de i den samme alderen som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne.
- For arbeidssøkere i alderen 20–24 år er samlet overgang til jobb og utdanning 63 prosent, mens andelen bare er 38 prosent for de i denne alderen som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne.
- Median arbeidstid per uke for tidligere arbeidssøkere som har kommet i jobb er 38 timer. For de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne er medianen 32 timer.
- Fast jobb er det vanligste for personer med nedsatt arbeidsevne som kommer i jobb. Få går over i midlertidig stillinger.

- Overgang til midlertidige stillinger mer vanlig blant arbeidssøkere.
- Personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne og som har kommet i jobb, er mer fornøyd med jobbens relevans enn arbeidssøkere som har kommet i jobb.
- Andelen som oppgir at de igjen er blitt arbeidssøkere eller langvarig syke er langt høyere enn det vi ser i NAVs overgangsstatistikk. Dette tyder på at mange fortsatt er i en slik situasjon men har valgt å ikke registrere seg ved NAV på nytt. Anslagsvis gjelder dette 9 prosent av de tidligere arbeidssøkerne, og 5 prosent av de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne.
- Rundt 2 prosent av de tidligere arbeidssøkerne deltar i Kvalifiseringsprogrammet på undersøkelsestidspunktet; tilnærmet ingen av de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne.
- I alt 6 prosent av de tidligere arbeidssøkerne oppgir at de mottar økonomisk bistand fra kommunen, enten i form av kvalifiseringsstønad eller økonomisk sosialhjelp. Dette gjelder 3 prosent av de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne. De fleste sosialhjelpsmottakerne oppgir samtidig at de er arbeidssøkere.
- Samlet ser vi at det er mange ulike årsaker til at personer ikke fanges opp i NAVs administrative registre etter avsluttet periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne. Noen er i jobb som selvstendig næringsdrivende, mens andre er i utdanning. Noen er arbeidssøkere eller langvarig syke uten å ha meldt seg til NAV med ønske om oppfølging. Noen mottar også økonomisk sosialhjelp uten at de er registrert som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne, og noen deltar i kvalifiseringsprogram. Noen mottar foreldrepenger. Noen svært få er hjemmeværende med omsorgsansvar eller av andre grunner, evt. med privat forsørgelse.

Innhold

Sammendrag.....	iii
1 Innledning.....	7
1.1 Hva sier overgangsstatistikken?.....	7
1.2 Hva kan oppfølgingsundersøkelsen gi svar på?.....	9
2 Data og metode.....	10
2.1 Populasjon og utvalg.....	10
2.2 Datainnsamling.....	10
2.3 Datamateriale.....	10
2.4 Spørreskjema.....	11
2.5 Skjevheter og vekting.....	11
2.6 Avgrensninger av ulike typer overganger.....	11
2.7 Forskjeller mellom NAVs og AFIs analyser.....	13
3 Overgang til arbeid.....	14
3.1 Andel arbeidstakere blant tidligere arbeidssøkere.....	14
3.2 Andel arbeidstakere blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne.....	15
3.3 Arbeid i selvstendig virksomhet.....	15
3.4 Den samlede overgangen til jobb.....	17
3.5 Kombinasjon av arbeid og trygdeytelse fra NAV.....	17
4 Overgang til utdanning.....	19
4.1 Samlet overgang til jobb og utdanning.....	19
4.2 Nærmere om overgang til jobb og utdanning for unge arbeidssøkere.....	19
4.3 Nærmere om overgang til jobb og utdanning for unge som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne.....	20
5 Andre overganger.....	23
5.1 Mottak av foreldrepenger, overgangsstønad, uførepensjon og alderspensjon.....	23
5.2 Arbeidssøker, tiltaksdeltaker, eller langvarig syk.....	23
5.3 Bistand fra kommunen.....	25
5.4 Hjemmeværende med omsorgsansvar eller av andre grunner.....	25

5.5	Oppsummert om de som ikke fanges opp i NAVs overgangsstatistikk	27
5.6	Overganger for arbeidssøkere med og uten dagpenger	27
5.7	Overganger for personer med nedsatt arbeidsevne med og uten AAP	28
6	Nærmere om de som kom i jobb	30
6.1	Fast eller midlertidig stilling?	30
6.2	Heltid eller deltid?	31
6.3	Hvor relevant er jobben?	32
7	Målgruppen for jobbstrategien og unge under 20 år.	34
7.1	Arbeidssøkere under 20 år.	34
7.2	Personer i målgruppen for jobbstrategien.	35
	Litteratur.	36
	Vedlegg.	37
	Tidligere publiserte rapporter fra NAV	38

1. INNLEDNING

Overgang til arbeid for arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne, overvåkes tett i NAV. Dette skjer gjennom statistikk som viser status seks måneder etter at personer ikke lenger er registrert ved NAV som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne. I tillegg til å måle overgang til arbeid, viser overgangsstatistikken hvor mange som mottar uførepensjon og hvor mange som igjen er registrert ved NAV-kontorene enten som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne¹.

Overgangsstatistikken er basert på NAVs administrative registre, og dataene om overgang til arbeid er hentet fra Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret. Statistikken har noen sentrale begrensninger. Blant annet fanger den ikke opp overgang til arbeid som selvstendig næringsdrivende, og heller ikke overgang til skole/utdanning. Mottak av økonomisk sosialhjelp fanges heller ikke opp, siden dette er saksbehandlet/registrert i kommunale fagsystemer og dermed ikke overføres til sentrale registre i NAV. Statistikken gir naturlig nok heller ikke svar på hvor mange som går over i ikke-registrerte aktiviteter eller tilstander, som f.eks. ulønnet omsorgsarbeid eller privat forsørgelse.

At overgangsstatistikken ikke fanger opp overgang til arbeid i selvstendig virksomhet, gjør at den totale overgangen til arbeid i noen grad blir underestimert. Mangel på data om overgang til utdanningsløp bidrar også til at vi ikke får et fullgodt bilde av den samlede overgangen til hensiktsmessige og selvfinansierte aktiviteter fra et brukerløp i NAV. Særlig gjelder dette yngre aldersgrupper, der skolegang og studier ofte er vel så aktuelt som arbeid.

For å belyse forhold som ikke dekkes av overgangsstatistikken, har NAV ved flere anledninger gjennomført en surveyundersøkelse blant personer som har avsluttet en periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne. Undersøkelsene har gått under navnet *oppfølgingsundersøkelsen*. I tillegg til å gi et mer

helhetlig bilde av hva brukerne gjør «etter NAV», har oppfølgingsundersøkelsen kartlagt i hvilken grad arbeidet som folk går over i er fast eller midlertidig, på heltid eller deltid, samt i hvilken grad arbeidet oppleves som relevant i forhold til kvalifikasjoner og jobbmønske.

Oppfølgingsundersøkelsen har i 2014 vært gjennomført i et samarbeid mellom NAV og Arbeidsforskningsinstituttet (AFI). Undersøkelsen har i den forbindelse hatt et ekstra spørsmålssett om hva slags arbeidsrettet oppfølging brukerne fikk fra NAV i den perioden de var registrert som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne, samt hva de selv gjorde for å komme i jobb. Svarene fra denne delen av undersøkelsen blir ikke omtalt her. De er presentert i rapporten «NAVs formidlings- og rekrutteringstjenester» (Mamelund, S.E. og Widding, S. 2014).

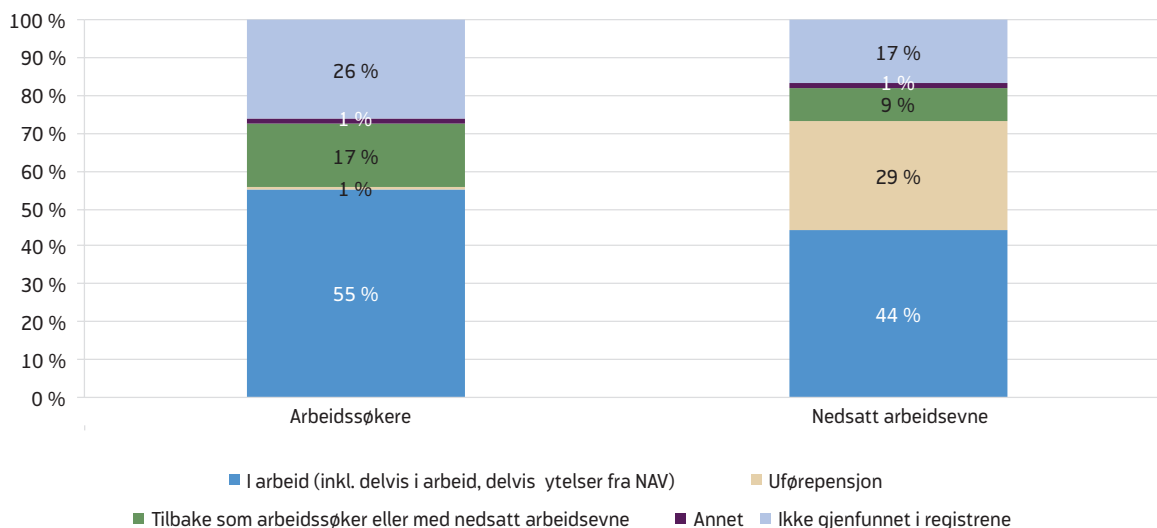
1.1 Hva sier overgangsstatistikken?

Fra overgangsstatistikken vet vi at om lag 55 prosent av arbeidssøkerne går over i arbeid (er registrert som arbeidstaker) seks måneder etter avsluttet arbeidssøkerperiode, mens den tilsvarende andelen for personer med nedsatt arbeidsevne er rundt 44 prosent (figur 1). Svært få arbeidssøkere går over til uførepensjon, mens andelen er betydelig blant personer med nedsatt arbeidsevne. Dette er naturlig, da denne brukergruppen omfatter mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP). Hensikten med AAP-ordningen er nettopp å avklare arbeidsmuligheter og uførerettigheter blant personer som har nedsatt arbeidsevne på grunn av sykdom, skade eller medfødte tilstander.

Videre viser overgangsstatistikken et relativt stort omfang av personer som igjen er registrert ved NAV-kontorene seks måneder etter at de avsluttet en periode registrert som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne. Dette omfatter både personer som har vært helt uten kontakt med NAV i en periode, og personer som har direkte overgang fra å være registrert som arbeidssøker til å være registrert med nedsatt

¹ Statistikken presenteres kvartalsvis på www.nav.no.

Figur 1. Status seks måneder etter, for personer som avsluttet en periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne i løpet av 2013. Fra NAVs overgangsstatistikk

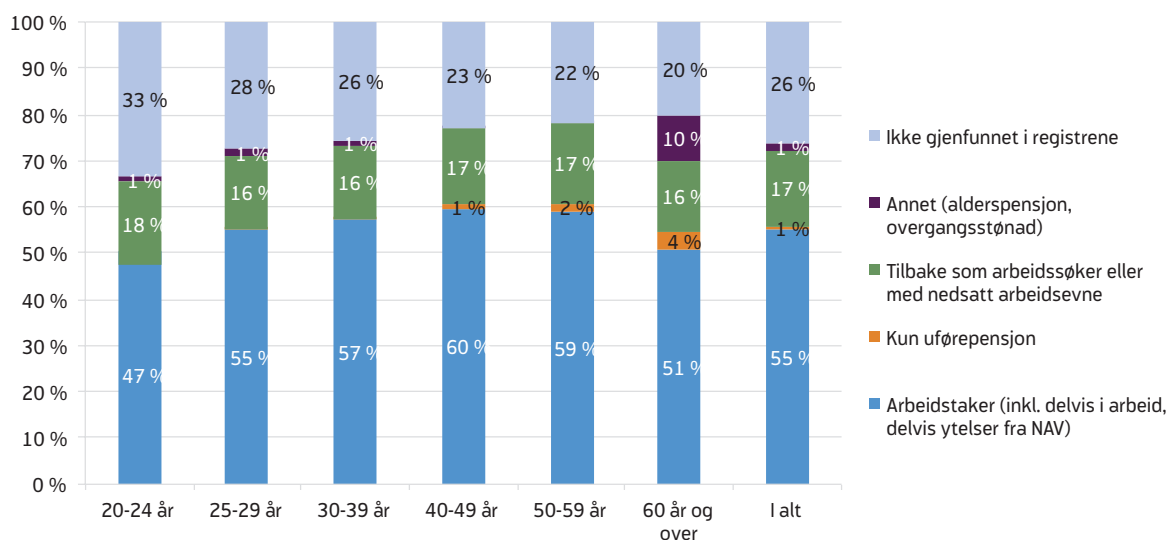
Kilde: NAVs registerbaserte overgangsstatistikk

arbeidsevne (eller motsatt). Når personer går fra å være arbeidssøkere til å bli registrert med nedsatt arbeidsevne betyr det at de har fått sitt innsatsbehov endret fra behov for standard- eller situasjonsbestemt innsats til behov for spesielt (eller varig) tilpasset inn-

sats². Dette vil typisk skje i tilfeller der mer komplekse eller alvorlige utfordringer i brukers situasjon først avdekkes etter hvert i brukerforløpet, eller der vedvarende ledighet i seg selv medfører et utvidet bistandsbehov fra NAV. Personer som går fra å være

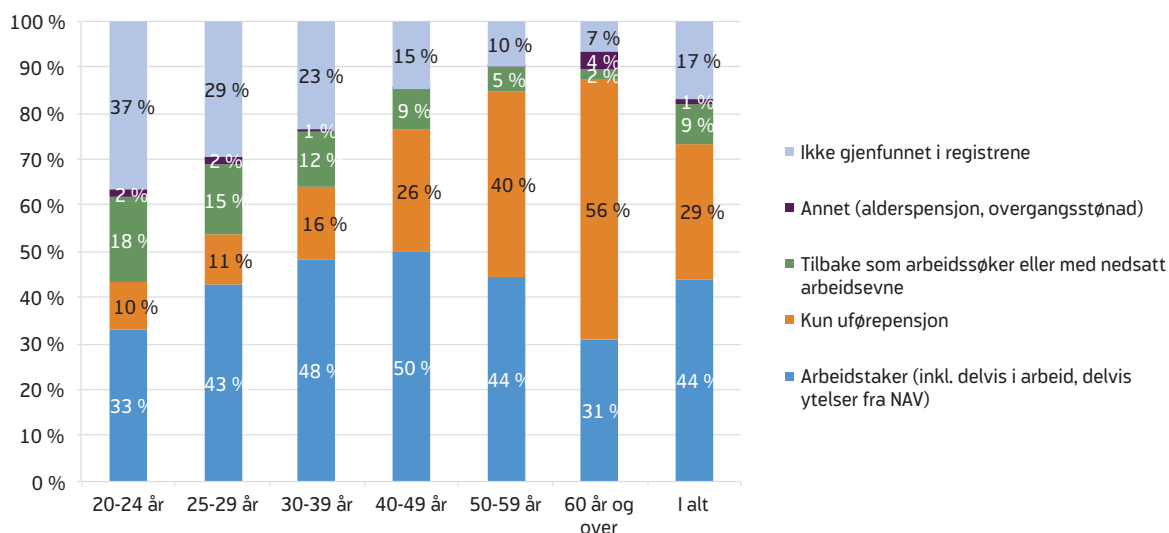
² Innsatsbehovet fastsettes av NAV ved vedtak etter NAV-lovens §14a.

Figur 2. Status seks måneder etter, for personer som avsluttet en periode som arbeidssøker i løpet av 2013. Aldersgrupper

Kilde: NAVs registerbaserte overgangsstatistikk

Figur 3. Status seks måneder etter, for personer som avsluttet en periode med nedsatt arbeidsevne i løpet av 2013. Aldersgrupper

Kilde: NAVs registerbaserte overgangsstatistikk

registrert med nedsatt arbeidsevne til å være arbeidssøker, vil gjerne ha vært vurdert fra NAV å være klare for arbeid, men har likevel ikke eller foreløpig ikke kommet over i jobb. For øvrig kan det være ulike grunner til at personer har avbrudd i perioden de er registrert ved NAV som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne, f.eks. barnefødsler, institusjonsopphold, utenlandsopphold eller midlertidige perioder i arbeid eller som friskmeldt.

Mange av de som avslutter en arbeidssøkerperiode eller en periode med nedsatt arbeidsevne kan vi senere ikke gjenfinne i de registre som overgangsstatistikken bygger på. Disse er altså verken registrert som arbeidstakere, som mottakere av trygdeytelser, eller med et brukerforhold til NAV. Blant tidligere arbeidssøkere gjelder dette faktisk så mange som 1 av 4. Andelen er særlig i høy i yngre aldersgrupper (figur 2 og 3).

1.2 Hva kan oppfølgingsundersøkelsen gi svar på?

Hva slags aktivitet eller situasjon de som ikke gjenfinnes i NAVs registre er i, kan oppfølgingsundersøkelsen bidra til å gi svar på. Blant annet er vi opptatt av å kartlegge hvor mange som jobber som selvstendig næringsdrivende. Dette gir mulighet for å vurdere hva den samlede overgangen til arbeid er, og hvor stort «påslag» en

kan regne til det som overgangsstatistikken månedlig viser av overgang til arbeidstakerforhold.

Vi er også særlig opptatt av hvor mange som deltar i skole/utdanning. Dette er viktig for å kunne si noe om den samlede overgangen til selvforsørgende eller selvfinansierte aktiviteter enten dette er arbeid eller studieløp. En slik utvidet avgrensning av positive utfall er særlig relevant når vi ser på de yngste blant NAVs brukere.

For det tredje kan oppfølgingsundersøkelsen gi oss et bedre bilde av situasjonen for de som verken er i arbeid eller utdanning, og som heller ikke mottar trygdeytelser eller har startet en ny periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne. Disse kan være hjemmевærende pga. omsorgsansvar eller av andre grunner. De kan være forsørget av familie eller motta kommunale stønader. I Oppfølgingsundersøkelsen har vi stilt spørsmål om dette.

I en surveyundersøkelse som oppfølgingsundersøkelsen kan vi også stille mer utdypende spørsmål om arbeidssituasjonen til de som svarer at de har kommet i jobb. Vi spør om antallet arbeidstimer per uke, om arbeidsforholdet er fast eller midlertidig, og om arbeidet oppleves som relevant i forhold til jobbønske, utdanning og tidligere yrkeserfaring.

2 DATA OG METODE

2.1 Populasjon og utvalg

Siden hensikten med oppfølgingsundersøkelsen er å kartlegge forhold som overgangsstatistikken ikke gir svar på, er utvalget for undersøkelsen avgrenset med tilsvarende definisjoner som i overgangsstatistikken. Praktisk er dette gjort ved at utvalget er trukket tilfeldig blant alle de som iht. overgangsstatistikken definisjoner³ avsluttet en periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne i løpet av 2013. I alt var det registrert 168 400 tilfeller av avsluttet arbeidssøkerperiode i løpet av 2013, og 65 900 tilfeller av avsluttet periode med nedsatt arbeidsevne. Et utvalg på 8 448 personer ble trukket ut blant personer som har hatt én eller flere avganger fra NAV i 2013. Av disse ble 8 000 invitert til å delta i undersøkelsen, 5 873 tidligere arbeidssøkere og 2 127 som hadde vært registrert med nedsatt arbeidsevne.

Som forklart inkluderer NAVs overgangsstatistikk alle som avslutter en periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne, også de tilfeller der personen bare endrer status fra arbeidssøker til nedsatt arbeidsevne eller motsatt. Denne avgrensningen av statistikken har vært gjeldende f.o.m. 2012. I overgangsstatistikken i 2010 og 2011 ble direkte overganger mellom registerstatus som arbeidssøker og nedsatt arbeidsevne holdt utenfor. Dermed var slike tilfeller heller ikke med i populasjonen og utvalget de to siste gangene oppfølgingsundersøkelsen ble gjennomført, dvs. sommeren 2010 (Grambo og Myklebø 2010) og sommeren 2011 (Naper og Eikseth 2011). Populasjonen var også annerledes i 2010-undersøkelsen, fordi denne tok utgangspunkt i personer som sluttet å være registrert ved NAV før ordningen arbeidsavklaringspenger var innført. I både 2010- og 2011-undersøkelsen ble personer som hadde fått innvilget full uførepensjon ekskludert fra utvalget. Disse er ikke tatt ut av 2014-undersøkelsen.

.....

³ Overgangsstatistikken omfatter personer i alderen 20–66 år som har vært registrert som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne en gitt referansemåned men ikke i de to påfølgende månedene.

Utvalget for oppfølgingsundersøkelsen i 2014 er altså ikke avgrenset på helt tilsvarende måte som i tidligere oppfølgingsundersøkelser. Dette gjør at resultatene ikke er sammenlignbare med tidligere resultater.

2.2 Datainnsamling

Undersøkelsen er gjennomført som en spørreskjemaundersøkelse. Spørreskjemaet ble sendt ut postalt i mai 2014. En påminnelse ble sendt ut i juni til de som på det tidspunktet ikke hadde svart. Svar kunne avgis enten postalt eller i en web-løsning. Det ble satt strek for undersøkelsen ved utgangen av august, og feltperioden ble dermed på om lag 3 måneder. I alt mottok vi 2 166 svar, noe som ga en svaroppslutning på 27 prosent. Opinion AS har stått for datainnsamlingen, og har etter avsluttet feltperiode tilrettelagt for NAV en anonymisert svardatafil påkoblet registerinformasjon.

2.3 Datamateriale

For alle de 8 448 som inngikk i det opprinnelige utvalgstrekket, ble det koblet på registerinformasjon om kjønn, alder og fødeland. Det ble også koblet på informasjon om mottak av dagpenger og arbeidsavklaringspenger, og om deltakelse i tiltak i løpet av det siste halve året før avsluttet periode registrert ved NAV. Personer som hadde vært langtidsledige ble merket. I datasettet har vi også opplysninger om registrering i AA-registeret og mottak av trygdeytelser fra juni 2014, dvs. fra et tidspunkt da datainnsamlingen pågikk⁴.

.....

⁴ Det er NAV som har trukket utvalget for undersøkelsen med all registerinformasjon. Noe av informasjonen er hentet ut etter at undersøkelsen var i gang eller avsluttet. Registerinformasjonen ble oversendt Opinion, som koblet denne på svardatafilen og tilrettela et anonymisert svardatasett for NAV. Alle id-nøkler som gjorde det mulig for NAV å hente ut ny informasjon om utvalget i registrene ble slettet. For å hindre mulighet for indirekte identifisering av personer gjennom kombinasjoner av personkennetegn, sørget også Opinion for at informasjon om alder og fødeland ble gruppert i svardatafilen. Datafilen inneholder heller ingen opplysninger om bosted eller NAV-kontortilhørighet.

2.4 Spørreskjema

Tidligere oppfølgingsundersøkelser har kartlagt hva som var den enkelte svargivers hovedaktivitet siste uke. I 2014-undersøkelsen valgte vi å endre på dette. Innledningsvis i spørreskjemaet ba vi om svar på om man «for tiden er i heltids- eller deltidsjobb». De som svarte ja på dette, ble stilt utdypende spørsmål om arbeidet. Etterpå listet vi opp en rekke ulike tilstander og situasjoner der svargiveren skulle krysse av for det som var aktuelt for ham/henne. Så listet vi opp ulike typer økonomiske ytelser fra NAV, og ba om avkrysning på de ytelsene en mottok. Ved å utforme spørreskjemaet på denne måten, fikk vi bedre mulighet til å avgrense overgang til arbeidstakerforhold og uførepensjon likest mulig avgrensningen i NAVs overgangsstatistikk.

Ny utforming av spørreskjemaet bidrar sammen med den nye avgrensningen av populasjon og utvalg, til at det er vanskelig å sammenholde resultatene fra Oppfølgingsundersøkelsen 2014 med resultatene fra tidligere undersøkelser.

2.5 Skjevheter og vekting

Svarprosenten for undersøkelsen er relativt lav, og gir potensielt et stort rom for skjevheter ved at enkelte grupper er sterkt over- eller underrepresentert blant svargiverne. En sammenligning av brutto- og netto-utvalget er gjort for å kartlegge slike skjevheter i svargivingen. Kjennetegnene vi har sett på er kjønn, aldersgruppe, fødeland (gruppert i Norge, EØS-land, ikke EØS-land), om personen er tidligere arbeidssøker eller har hatt nedsatt arbeidsevne, samt hvorvidt personen har deltatt i et arbeidsrettet tiltak. Data fra NAVs administrative registre på undersøkelsestidspunktet, gjorde det også mulig å undersøke om f.eks. personer som har kommet i jobb som arbeidstakere var overrepresentert blant svargiverne i undersøkelsen.

Sammenligningen av brutto- og nettoutvalget for undersøkelsen viser at menn og unge er underrepresentert blant svargiverne. Det er altså en klart høyere svaroppslutning blant kvinner og i eldre aldersgrupper. I tillegg er tidligere arbeidssøkere underrepresentert i forhold til personer som har vært registrert med

nedsatt arbeidsevne. Når det gjelder registeropplysningene fra juni 2014, finner vi som forventet at personer som har kommet i jobb som arbeidstakere er noe overrepresentert blant svargiverne. Imidlertid ser vi også at personer som har blitt mottakere av full uførepensjon er overrepresentert, og også de som igjen er registrert ved NAV-kontorene enten som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne. Den gruppen som er *under*representert blant svargiverne, er de som per juni 2014 ikke kan gjenfinnes i NAVs registre. Nettopp den gruppen som vi særlig har ønsket at oppfølgingsundersøkelsen skal si noe om, har altså i mindre grad enn andre valgt å delta i undersøkelsen. For de øvrige kjennetegn vi hadde anledning til å undersøke, dvs. fødelandsgruppe og tiltaksdeltakelse, finner vi ingen betydelige skjevheter.

At menn og unge i mindre grad enn andre deltar i surveyundersøkelser er vanlig, og håndteres gjerne ved å vekte svardatafilen for respondentenes kjønn og alder. Når det gjelder lavere svaroppslutning blant tidligere arbeidssøkere enn blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne, så er dette uten betydning i vår analyse, da vi uansett presenterer svarene fra de to brukergruppene hver for seg. Derimot er det mer problematisk med den lave svaroppslutningen blant personer som ikke lenger er registrert i noen av NAVs administrative registre.

For å håndtere de observerte skjevhetene, har vi valgt å vekte svardatasettet for kjønn, aldersgruppe og hvorvidt personen er registrert som arbeidstaker, annet⁵ eller ikke er å gjenfinne i NAVs registre i juni 2014.

2.6 Avgrensninger av ulike typer overganger

Med utgangspunkt i svargivingen i spørreskjemaet har vi avgrenset ulike typer overganger for de tidligere NAV-brukerne. Ettersom en del personer har krysset av for at flere ulike tilstander gjelder dem, også ulike kombinasjoner av ytelser og tilstander, har

⁵ Dvs. registrert som arbeidssøker, med nedsatt arbeidsevne eller som mottaker av trygdeytelser som dagpenger, AAP, overgangsstønad eller alderspensjon.

vi måttet gjøre noen prioriteringer. De valgte avgrensningene er beskrevet nedenfor:

1. Arbeidstakere

For at resultatene fra oppfølgingsundersøkelsen skal kunne supplere overgangsstatistikken, har det vært viktig at overgang til arbeidstakerforhold er avgrenset likest mulig avgrensningen av arbeidstakere i overgangsstatistikken. Vi har avgrenset arbeidstakere til personer som i spørreskjemaet svarer at de for tiden er i heltids- eller deltidsjobb, at de er arbeidstakere eller *både* arbeidstaker og selvstendig næringsdrivende. Personer som senere i spørreskjemaet oppgir at de er i tiltak i regi av NAV, utelates imidlertid. I tillegg har vi utelatt personer som oppgir at de mottar tiltakspenger⁶ eller kvalifiseringsstønad. Blant arbeidstakere skiller vi mellom a) de som kun er registrert som arbeidstakere og ikke samtidig mottar trygdeytelser, og b) de som kombinerer arbeid med trygdeytelsene dagpenger, arbeidsavklaringspenger, uførepensjon, alderspensjon, eller overgangsstønad.

2. Selvstendig næringsdrivende

De som ikke fanges opp i gruppe 1, som oppgir at de er i heltids- eller deltidsjobb og at de er selvstendig næringsdrivende, er i analysen avgrenset som selvstendig næringsdrivende. Blant selvstendig næringsdrivende skiller vi mellom de som a) kun er selvstendig næringsdrivende og b) de som kombinerer arbeidet med trygdeytelser.

3. Utdanning

Dette er personer som ikke er avgrenset som arbeidstakere eller selvstendig næringsdrivende (gruppe 1 og 2), som oppgir at de deltar i «skole, utdanning eller kurs, egenfinansiert», og som ikke oppgir at de mottar dagpenger, arbeidsavklaringspenger, tiltakspenger eller kvalifiseringsstønad.

4. Foreldrepenger

Blant de som ikke fanges opp i gruppene 1–3, avgrenser vi personer som oppgir at de mottar foreldrepenger.

5. Uførepensjon

Blant de som ikke fanges opp i gruppene 1–4, avgrenser vi personer som oppgir at de mottar uførepensjon. Avgrensningen innebærer at gruppen stort sett består av personer med full uførepensjon. Personer med gradert uførepensjon er som hovedregel også i arbeid, og fanges dermed opp i gruppene arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende.

6. Alderspensjon / avtalefestet pensjon

Blant de som ikke fanges opp i gruppene 1–5, avgrenser vi personer som oppgir at de mottar alderspensjon eller avtalefestet pensjon.

7. Arbeidssøker, tiltaksdeltaker, langvarig syk

Blant de som ikke er definert inn i gruppene 1–6, avgrenser vi personer som oppgir at de er arbeidssøker/arbeidsledig/permittert, deltar i et arbeidsrettet tiltak i regi av NAV, er langvarig syk eller under helsemessig behandling, eller som mottar ytelsene dagpenger, tiltakspenger eller arbeidsavklaringspenger.

8. Overgangsstønad

Blant de som ikke er definert inn i gruppene 1–7, avgrenser vi personer som oppgir at de mottar overgangsstønad. Avgrensningen innebærer i praksis at denne gruppen omfatter mottakere av overgangsstønad med barn under ett år. Mottakere med eldre barn fanges opp i gruppene 1, 2, 3 eller 7, ettersom disse iht. aktivitetskrav vil være i enten arbeid, utdanning eller tilmeldt som arbeidssøker.

9. Kvalifiseringsstønad

Blant de som ikke er definert inn i gruppene 1–8, avgrenser vi personer som oppgir at de mottar kvalifiseringsstønad.

10. Økonomisk sosialhjelp

Blant de som ikke er definert inn i gruppene 1–9, avgrenser vi personer som oppgir at de mottar økonomisk sosialhjelp.

11. Hjemmeværende med omsorgsansvar

Blant de som ikke er definert inn i gruppene 1–10, avgrenser vi personer som oppgir at de er hjemmeværende med omsorgsansvar.

⁶ I spørreskjemaet er ved en feil det tidligere navnet på tiltakspenger benyttet, dvs. individstønad. Vi antar at dette har liten betydning for svargivningen.

12. Hjemmeværende av andre grunner

Blant de som ikke er definert inn i gruppene 1–11, avgrenser vi personer som oppgir at de er hjemmeværende av andre grunner.

13. Forsørget av familie

Blant de som ikke er definert inn i gruppene 1–12, avgrenser vi personer som oppgir at de er forsørget av familie.

2.7 Forskjeller mellom NAVs og AFIs analyser

Arbeidsforskningsinstituttet har i sin rapport «NAVs formidlings- og rekrutteringstjenester» også berørt spørsmålet om overgang til arbeid og utdanning for de tidligere NAV-brukerne. Datamaterialet som ligger til grunn for analysen er det samme som det som ligger til grunn i denne rapporten. Enkelte avgrensninger og definisjoner er imidlertid forskjellige, og ulikhetene gjelder følgende forhold:

Ulikheter i vektingen av datasettet

Som forklart har vi i vår analyse vektet datasettet for respondentenes kjønn, aldersgruppetilhørighet og registerstatus på undersøkelsestidspunktet. I AFIs analyse er det vektet for kjønn og aldersgruppe.

Ulik håndtering av personer under 20 år

En annen forskjell mellom vårt og AFIs arbeid er at vi i vår hovedanalyse har tatt ut personer under 20 år, mens disse i AFIs arbeid er inkludert i analysen sammen med øvrige aldersgrupper. Vi har valgt å ta ut de yngste, ettersom disse ikke er med i overgangsstatistikken⁷. Vi har ønsket å innrette datamaterialet slik at det på en best mulig måte kan gi supplerende informasjon til overgangsstatistikken. Overganger for de under 20 år presenteres kort i et eget kapittel mot slutten av rapporten.

Ulik håndtering av lærlinger, traineer og personer i jobb med lønnstilskudd

Personer som oppgir at de er lærling/trainee, eller i jobb med lønnstilskudd fra NAV er definert som en egen gruppe i AFIs rapport. Vi har i vår analyse valgt å inkludere disse i gruppen arbeidstakere dersom de ikke mottar tiltakspenger eller kvalifiseringsstønad.

Ulikhetene som er beskrevet gjør at det er enkelte mindre avvik mellom resultatene som presenteres i denne rapporten og de som presenteres i AFIs rapport.

.....
⁷ Dette skyldes at det ikke er like relevant å måle overgang til arbeid for denne aldersgruppen.

3. OVERGANG TIL ARBEID

3.1 Andel arbeidstakere blant tidligere arbeidssøkere

Basert på svarene i oppfølgingsundersøkelsen, finner vi at 61 prosent av de tidligere arbeidssøkerne er blitt *arbeidstakere* sommeren 2014 (figur 4). Dette er rundt 6 prosentpoeng høyere enn det overgangsstatistikken angir av overgang til arbeidstakerforhold (figur 1), for det som i utgangspunktet skulle være samme populasjon, dvs. personer som avsluttet en arbeidssøkerperiode i løpet av 2013.

En kan tenke seg ulike mulige forklaringer på at oppfølgingsundersøkelsen viser en høyere overgang til arbeid enn overgangsstatistikken. At forskjellen skyldes skjevheter i frafallet i undersøkelsen, dvs. at personer som har kommet i jobb er overrepresentert, mener vi å kunne se bort fra i og med den vektingen vi har gjennomført i datasettet før analysen. En annen mulighet er at spørreskjemaet vi har benyttet ikke er godt nok egnet til å avgrense arbeidstakere helt tilsvarende som i arbeidstakerregisteret. Dette kan ha en betydning, men vi har ikke grunn til å tro at det skulle få svært store utslag i resultatene. I tilfelle skulle også oppfølgingsundersøkelsen ha vist en tilsvarende høyere overgang til arbeid for de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne. Dette skal vi snart se at ikke er tilfelle.

En mulig forklaring kan også være at overgangen til arbeid øker over tid for de tidligere arbeidssøkerne, og at ulike resultater i de to målingene skyldes at tidspunktet de er gjennomført på er forskjellig. Mens overgangsstatistikken alltid viser status 6 måneder etter avgang fra NAV, hadde det for deltakerne i oppfølgingsundersøkelsen gått mellom et halvt år og halvannet år siden de avsluttet perioden de var registrert ved NAV-kontoret, ettersom utvalget er trukket blant personer som avsluttet en slik periode i løpet av 2013. Dersom det er dette som er årsaken til forskjellen mellom de to målingene, skulle vi også finne at de deltakerne i oppfølgingsundersøkelsen som avsluttet en periode som arbeidssøker tidlig i 2013, har en høyere andel arbeidstakere sommeren 2014 enn de

som gikk i avgang senere i 2013. Dette stemmer for så vidt. Imidlertid finner vi den samme forskjellen i overgangsstatistikken, der tidsfaktoren ikke har betydning ettersom denne uansett viser status seks måneder etter avgang fra NAV⁸. Ulikt måletidspunkt kan være en årsak til at oppfølgingsundersøkelsen viser høyere overgang til arbeidstakerforhold enn overgangsstatistikken. Ut fra våre data har vi likevel problemer med å endelig bekrefte eller avkrefte dette.

Det som ser ut til å være en viktig forklaring til ulikheten, er at overgangsstatistikken baserer seg på *tilfeller* av avsluttede arbeidssøkerperioder, mens utvalget for oppfølgingsundersøkelsen består av unike personer. Som vi var inne på under avsnitt 2.1, kan enkelte ha flere perioder som arbeidssøker i løpet av et år. Personer som går ut og inn av arbeidssøkerstatistikken, er gjerne personer som ikke har dagpenger og som derfor ikke har den samme motivasjonen for å sende meldkort. Denne gruppen har en lavere overgang til arbeid enn andre, og siden de kommer med i overgangsstatistikken hver gang de avslutter en arbeidssøkerperiode, bidrar de til å trekke ned andelen med overgang til arbeid i statistikken. I oppfølgingsundersøkelsen får vi ikke den samme effekten i og med at alle personer som har avsluttet en arbeidssøkerperiode det aktuelle året teller likt, uavhengig av hvor mange slike avslutninger de har.

Høyere overgang til arbeidstakerforhold i oppfølgingsundersøkelsen enn i overgangsstatistikken er noe som særlig gjelder unge arbeidssøkere. I henhold til oppfølgingsundersøkelsen har 56 prosent i aldersgruppen 20–24 år gått over i jobb som arbeidstaker (figur 4), en andel som ligger 9 prosentpoeng høyere enn det overgangsstatistikken viser (figur 2). Dette kan bety at unge oftere enn andre er gjengangere som arbeidssøkere, og at overgangsstatistikken derfor sær-

.....

⁸ I både overgangsstatistikken og oppfølgingsundersøkelsen ligger andelen som har blitt arbeidstakere 2 prosentpoeng høyere blant de som gikk i avgang i 1.halvår 2013, enn blant de som avsluttet arbeidssøkerperioden i 2.halvår.

lig underestimerer overgang til arbeid for disse. Nærmere analyser av de registerbaserte dataene er imidlertid nødvendig for å gi svar på dette.

3.2 Andel arbeidstakere blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

Samlet angir oppfølgingsundersøkelsen at 45 prosent av de som tidligere har vært registrert med nedsatt arbeidsevne har blitt arbeidstakere (figur 5). Dette er om lag det samme – eller marginalt høyere – enn det overgangsstatistikken angir. Ser vi nærmere på de ulike aldersgruppene, finner vi likevel ulike mønstre.

Mens overgangsstatistikken viser en overgang til arbeidstakerforhold på 33 prosent for de som var i alderen 20–24 år da de avsluttet perioden med nedsatt arbeidsevne (figur 3), så er den tilsvarende andelen bare 26 prosent iht. oppfølgingsundersøkelsen (figur 5). Differansen opp til gjennomsnittet uavhengig av alder, øker altså fra 11 prosentpoeng i overgangsstatistikken til 19 prosentpoeng i oppfølgingsundersøkelsen. For de øvrige aldersgruppene er andelen enten lik i de to målingene eller litt høyere i oppfølgingsundersøkelsen.

Hvorfor oppfølgingsundersøkelsen viser en lavere overgang til arbeid enn overgangsstatistikken for de som var i alderen 20–24 år da de avsluttet perioden med nedsatt arbeidsevne, er vanskelig å si uten nærmere analyser av registerdata. Også her kan det ha betydning at overgangsstatistikken baserer seg på tilfeller av avsluttede perioder med nedsatt arbeidsevne, mens utvalget for oppfølgingsundersøkelsen består av unike personer. Det er imidlertid ikke åpenbart hva som skulle være mekanismene for dette. Det er også en mulighet for at måletidspunktet har en betydning for de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne, evt. for enkelte aldersgrupper. Antallet deltakere i undersøkelsen som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne er imidlertid for lite til å si noe om dette. Få personer i den aktuelle aldersgruppen gjør det også til en nærliggende mulighet at de observerte forskjellene for 20–24-åringene rett og slett skyldes tilfældigheter.

3.3 Arbeid i selvstendig virksomhet

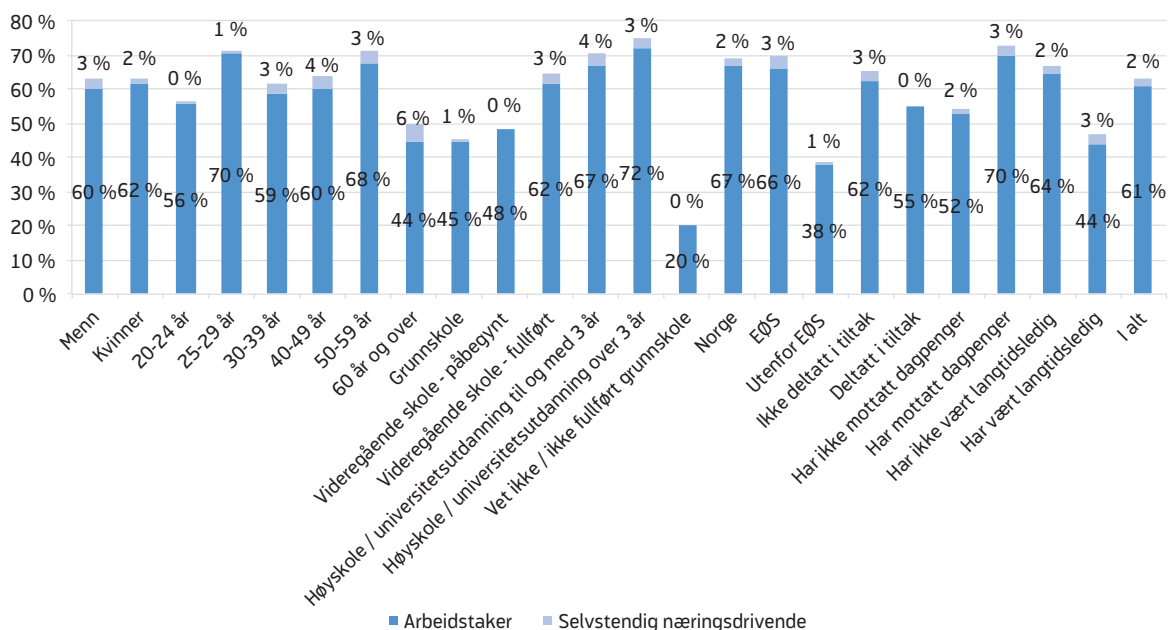
Videre viser oppfølgingsundersøkelsen en overgang til arbeid som selvstendig næringsdrivende på drøyt 2 prosent for både arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne. Samtidig er som vi har sett overgang til arbeidstakerforhold betydelig lavere blant personer med nedsatt arbeidsevne enn blant arbeidssøkere. Det betyr at relativt til det å ha blitt arbeidstaker, så er arbeid i selvstendig virksomhet nokså vanlig blant de som har avsluttet en periode med nedsatt arbeidsevne. En forklaring kan være at det å etablere og arbeide i egen virksomhet gir mulighet for en mer tilpasset og fleksibel arbeidssituasjon. Slik fleksibilitet kan være spesielt viktig for personer med helsemessige utfordringer.

I begge brukergruppene ser vi at overgang til arbeid i selvstendig virksomhet er vanligst i den eldste aldersgruppen, dvs. blant de som har passert 60 år (figur 4 og 5). Ellers er dette vanligere blant innvandrere fra EØS-land enn blant norskfødte. Personer med fødeland utenfor EØS har i liten grad startet egen næringsvirksomhet. Det samme gjelder personer som har deltatt i et arbeidsrettet tiltak i løpet av de siste 6 månedene før de sluttet å være registrert ved NAV.

Blant tidligere arbeidssøkere er overgang til arbeid som selvstendig næringsdrivende vanligere blant menn enn blant kvinner. Det er imidlertid ingen tilsvarende kjønnsforskjell blant de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne. Når det gjelder betydningen av utdanningsnivå, så ser vi at blant tidligere arbeidssøkere er det de med 1–3 års høyskole- eller universitetsutdanning som oftest er blitt selvstendig næringsdrivende. Blant de som har hatt nedsatt arbeidsevne er imidlertid andelen like høy blant de med kun fullført videregående skole.

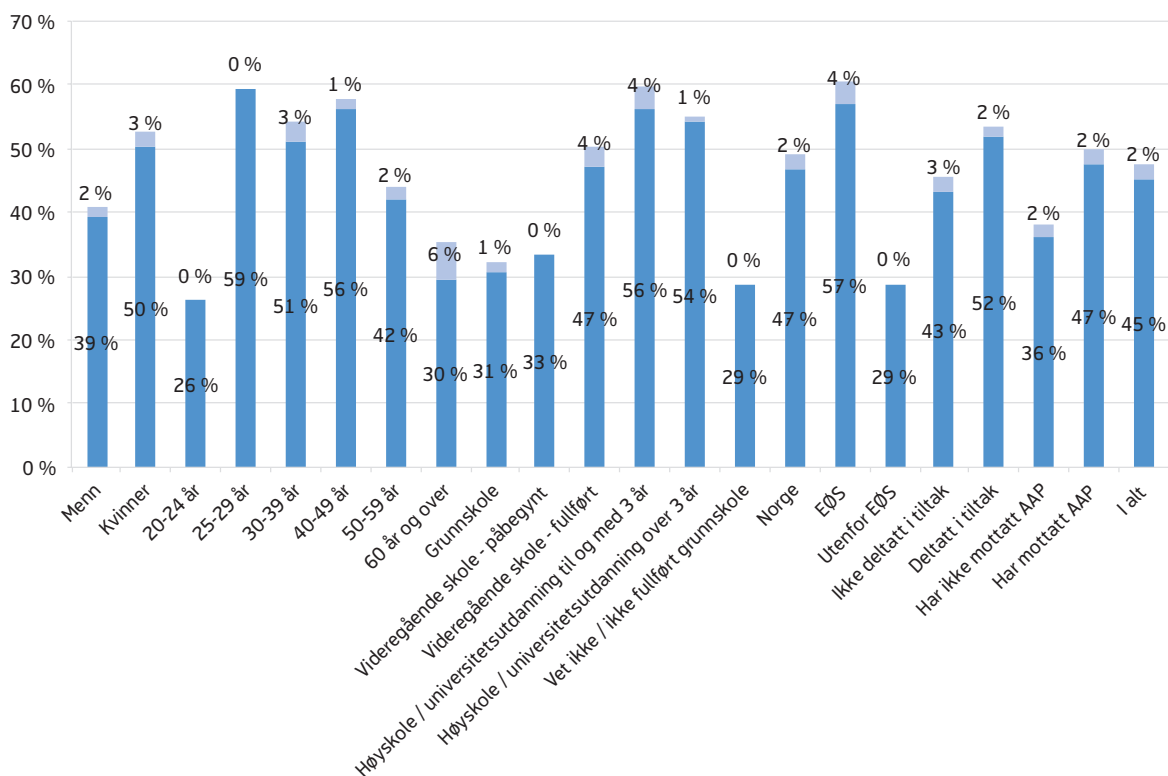
Videre ser vi at andelen med overgang til selvstendig arbeid faktisk er høyere blant de tidligere arbeidssøkerne som har vært langtidsledige enn blant de som ikke har vært langtidsledige. Den er også høyere blant de som har mottatt dagpenger enn blant de som ikke har hatt rett til denne ytelsen. Forklaringen kan ligge i at arbeidssøkere uten dagpengerettigheter gjerne har kortere ledighetsperioder enn andre, noe som igjen har sammenheng med at disse ikke har den samme

Figur 4. Andel som oppgir at de er arbeidstakere vs. selvstendig næringsdrivende sommeren 2014. Personer som avsluttet periode som arbeidssøker i 2013

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 5. Andel som oppgir at de er arbeidstakere vs. selvstendig næringsdrivende sommeren 2014. Personer som avsluttet periode med nedsatt arbeidsevne i 2013

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

motivasjonen for å sende meldekort. Det å ikke ha dagpengerettighet er gjerne en indikator på at en står lengre unna arbeidsmarkedet enn andre, alternativt at en er ung. Begge disse forholdene gjør etablering av egen virksomhet mindre aktuelt eller sannsynlig.

3.4 Den samlede overgangen til jobb

Omfanget av selvstendig næringsdrivende og det at oppfølgingsundersøkelsen viser en overgang til arbeidstakerforhold som er høyere enn i overgangsstatistikken, gir en samlet overgang til arbeid på 63 prosent for de tidligere arbeidssøkerne (figur 7). Dette er 8 prosentpoeng høyere enn det overgangsstatistikken viser. For de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne finner vi en samlet overgang til jobb på 48 prosent (figur 8), dvs. 4 prosentpoeng høyere enn i overgangsstatistikken.

Ulikheter mellom grupper i overgang til arbeid i selvstendig virksomhet, bidrar til å utjevne noen av de forskjellene vi ser i andelen som blir arbeidstakere. Blant tidligere arbeidssøkere viser oppfølgingsundersøkelsen en overgang til arbeidstakerforhold som ligger litt høyere blant kvinner enn blant menn. Høyere overgang til selvstendig næringsvirksomhet blant menn

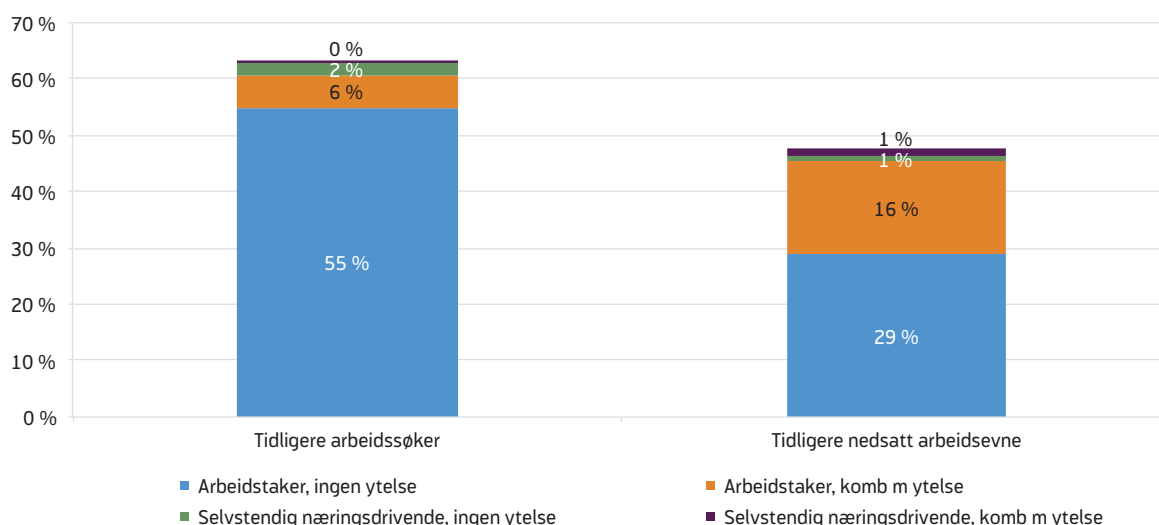
enn blant kvinner gjør imidlertid at kjønnsforskjellen i stor grad utjevnes når det gjelder den samlede overgangen til jobb (figur 4 og 7). Blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne ser vi på tilsvarende måte at noe av forskjellen mellom aldersgruppene utjevnes når vi tar med overgang til arbeid i selvstendig virksomhet (figur 5 og 8).

Selv om overgang til arbeid i selvstendig næringsvirksomhet i noen tilfeller utjevner forskjellene mellom grupper i den samlede overgangen til jobb, påvirker det ikke hovedbildet av hvilke grupper som oftest kommer i jobb. Dette skyldes at omfanget av de som blir selvstendig næringsdrivende er lavt i forhold til alle de som blir ansatt på en arbeidsplass.

3.5 Kombinasjon av arbeid og trygdeytelse fra NAV

Noen av de som går over i jobb, kombinerer arbeidet med mottak av uførepensjon, AAP, dagpenger eller alderspensjon. Særlig blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne, er overgang til arbeid kombinert med uførepensjon vanlig. Oppfølgingsundersøkelsen viser at kombinasjon av arbeid og ytelse utgjør om lag en tredjedel av tilfellene der per-

Figur 6. Andel med overgang til arbeid som hhv. arbeidstaker og selvstendig næringsdrivende, med og uten mottak av trygdeytelser

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

soner med nedsatt arbeidsevne har gått over i jobb. Til sammenligning er andelen rundt 10 prosent blant de tidligere arbeidssøkerne som har kommet i jobb (figur 6).

Kombinasjon av arbeid og trygdeytelser har vi data om også i den løpende overgangsstatistikken. Våre data viser imidlertid i tillegg at enkelte av de som har vært registrert som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne kombinerer trygdeytelser med arbeid i selvstendig virksomhet.

4 OVERGANG TIL UTDANNING

Overgang til utdanningsløp er et annet viktig forhold som overgangsstatistikken ikke gir oss svar på, og som kartlegges gjennom oppfølgingsundersøkelsen. 2–3 prosent av deltakerne i oppfølgingsundersøkelsen oppgir at de nå er i egenfinansiert skole, utdanning eller kurs (figur 7 og 8). I tidligere oppfølgingsundersøkelser er det funnet en høyere overgang til utdanning. Dette skyldes delvis at en i disse undersøkelsene også har regnet med personer som deltar i utdanning i regi av NAV. En annen årsak er at personer under 20 år har vært inkludert i tallene. Vi har som tidligere forklart valgt å ta denne aldersgruppen ut av hovedanalysen.

Andelen som går over i utdanningsløp etter å ha vært registrert hos NAV, er klart høyere blant unge enn i andre aldersgrupper. Dette er naturlig, da det å fullføre videregående skole eller å ta en utdanning er noe som generelt hører med for unge mennesker. Blant tidligere arbeidssøkere som var i alderen 20–24 år da de sluttet å være registrert ved NAV, oppgir 6 prosent at de er i utdanning (figur 7). I tilsvarende aldersgruppe blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne er andelen 12 prosent (figur 8).

Overgangen til utdanning er også særlig høy blant innvandrere fra land utenfor EØS. Dette samsvarer med tidligere funn (Grambo og Bråthen 2010, Grambo og Myklebø 2010). Innvandrere fra ikke-vestlige land vil ofte ha større problemer enn norskfødte med å få jobb, og utdanning vil da kunne være en hensiktsmessig strategi for å komme i jobb på et senere tidspunkt.

Andelen som har mottatt AAP er lav i aldersgruppen 20–24 år og blant innvandrere fra land utenfor EØS. Høy overgang til utdanning for disse to gruppene viser seg derfor også i høy overgang til utdanning blant de som ikke har mottatt AAP (figur 8).

4.1 Samlet overgang til jobb og utdanning

I alt viser oppfølgingsundersøkelsen at 66 prosent av

de tidligere arbeidssøkerne har gått over i enten jobb eller egenfinansiert utdanning (figur 9). Dette er 11 prosentpoeng høyere enn det overgangsstatistikken angir som «suksessfullt» utfall gjennom andelen med overgang til arbeidstakerforhold. Om lag halvparten av differansen ser ut til å skyldes ulikhetene i datagrunnlaget for de to målingene, ved at overgangsstatistikken bygger på tilfeller av avganger mens utvalget for oppfølgingsundersøkelsen består av unike personer⁹. Ellers bidrar overgang til utdanning og selvstendig næringsvirksomhet med hver sin fjerdedel av differansen.

For de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne viser oppfølgingsundersøkelsen at 50 prosent er i jobb eller egenfinansiert utdanning (figur 10). Dette er 6 prosentpoeng høyere enn det overgangsstatistikken viser av overgang til arbeid. Overgang til utdanning og overgang til selvstendig næringsvirksomhet bidrar med hver sin halvdel av differansen.

4.2 Nærmere om overgang til jobb og utdanning for unge arbeidssøkere

Som nevnt tidligere er det særlig blant unge arbeidssøkere at vi finner en høyere overgang til arbeidstakerforhold i oppfølgingsundersøkelsen enn i overgangsstatistikken. Høy overgang til utdanning blant 20–24-åringene bidrar til å minske gapet ytterligere mellom denne og andre aldersgrupper når det gjelder den samlede overgangen til det vi kan kalle et suksessfullt utfall. I alt viser oppfølgingsundersøkelsen at 63 prosent av de som var i alderen 20–24 år da de avsluttet en periode som arbeidssøker, har overgang til jobb eller utdanning (figur 9). Dette er tilsvarende det vi ser for aldersgruppen 30–39 år, og bare 3 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet uavhengig av alder.

⁹ Evt. også måletidspunktet eller at avgrensningen av arbeidstakere i oppfølgingsundersøkelsen ikke er helt tilsvarende som i overgangsstatistikken.

Høyest samlet overgang til arbeid og utdanningsløp blant de tidligere arbeidssøkerne, finner vi i aldersgruppen 25–29 år. Blant disse er 73 prosent i jobb eller utdanning på undersøkelsestidspunktet.

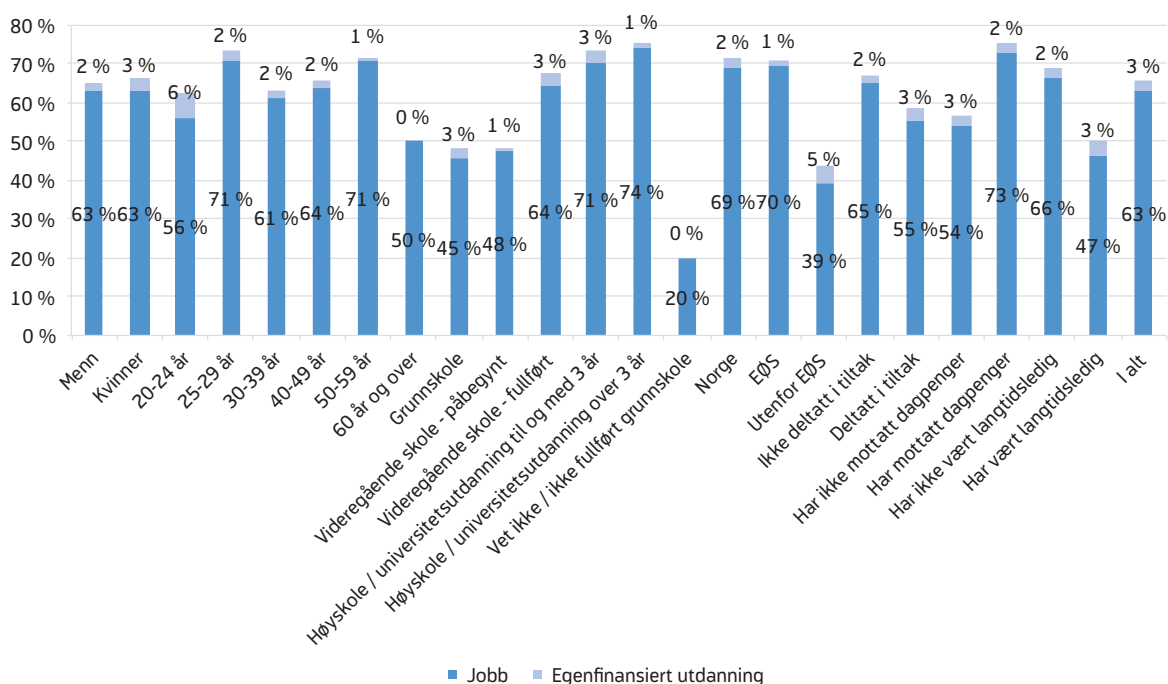
4.3 Nærmere om overgang til jobb og utdanning for unge som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

Som tidligere vist angir oppfølgingsundersøkelsen en lavere overgang til arbeid enn overgangsstatistikken når vi ser på de som var i alderen 20–24 år da de avsluttet en periode med nedsatt arbeidsevne. Særlig høy overgang til egenfinansiert utdanning i den samme aldersgruppen, trekker imidlertid opp den samlede andelen med overgang til jobb og utdanning (figur 8). Samlet er denne andelen 38 prosent for 20–24-årin-

gene (figur 10). Dette er 12 prosentpoeng lavere enn det vi finner uavhengig av alder. Til sammenligning er differansen opp til gjennomsnittet hele 22 prosentpoeng når vi kun ser på andelen som oppgir at de er kommet i jobb (figur 8).

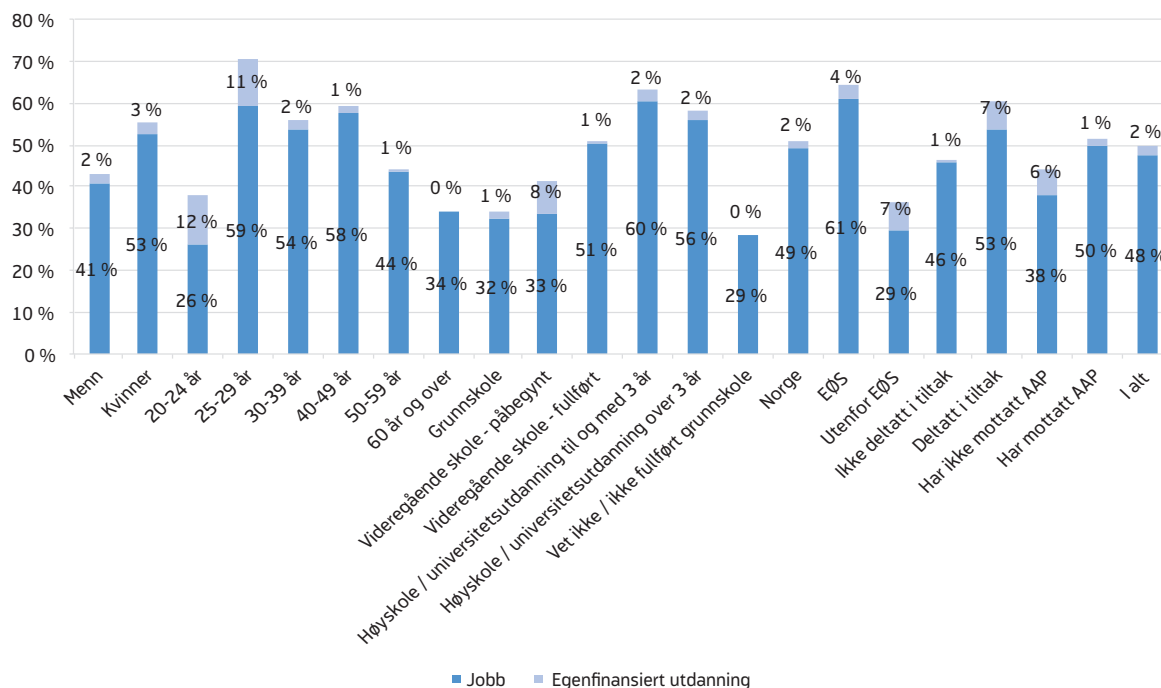
Også blant de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne finner vi den høyeste samlede overgangen til jobb og utdanning i aldersgruppen 25–29 år. 70 prosent av disse oppgir at de er i arbeid eller i egenfinansiert utdanning (figur 10). Dette er bare 3 prosentpoeng lavere enn blant tidligere arbeidssøkere i samme aldersgruppe.

Figur 7. Andel som oppgir at de er i jobb eller i egenfinansiert utdanning. Tidligere arbeidssøkere

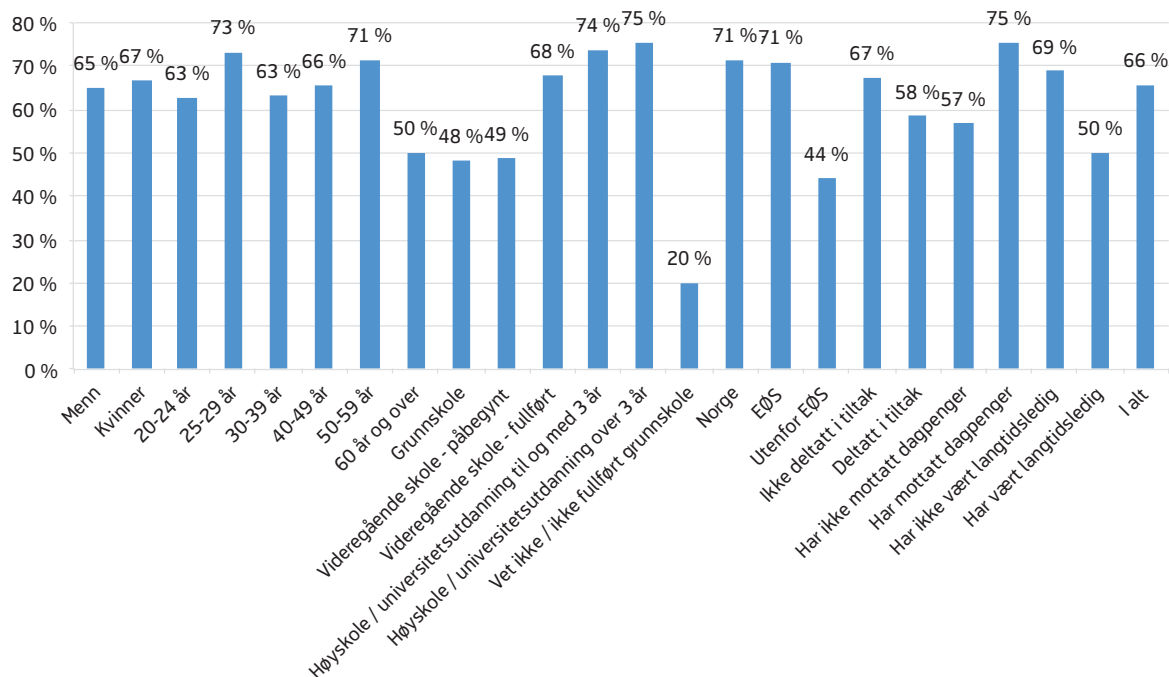
Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 8. Andel som oppgir at de er i jobb eller i egenfinansiert. Personer som tidligere har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

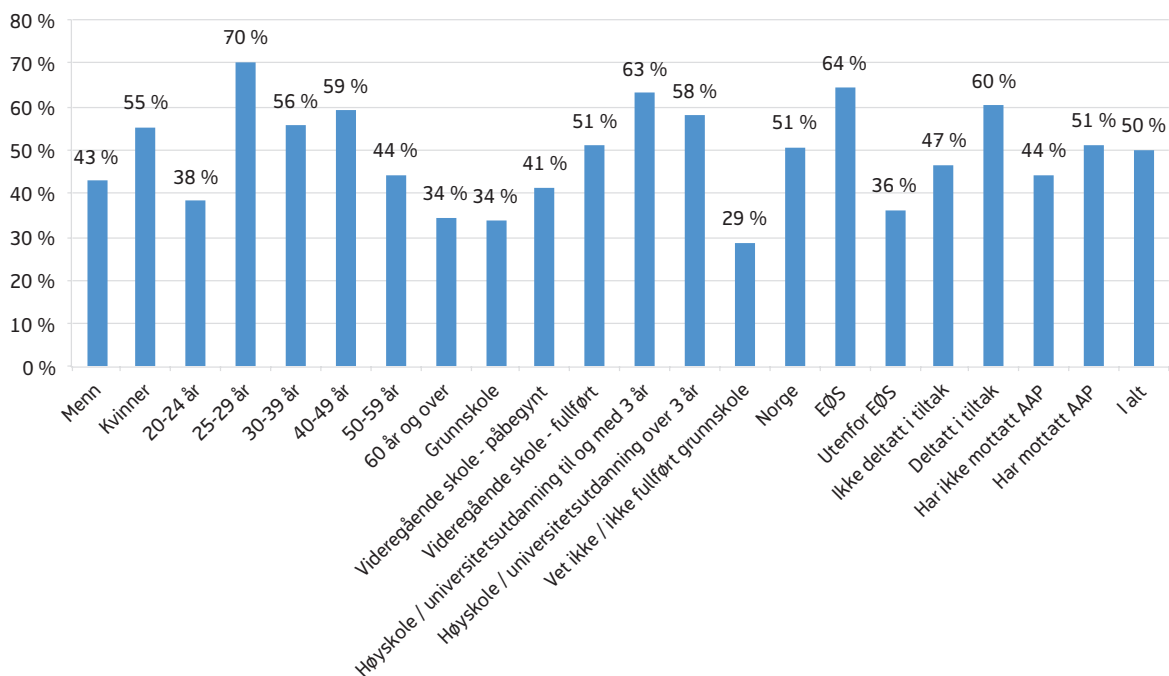
Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 9. Samlet overgang til jobb og egenfinansiert utdanning. Tidligere arbeidssøkere

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 10. Samlet overgang til jobb og egenfinansiert utdanning. Personer som tidligere har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

5 ANDRE OVERGANGER

5.1 Mottak av foreldrepenger, overgangsstønad, uførepensjon og alderspensjon

Så å si ingen av de tidligere arbeidssøkerne har overgang til uførepensjon. Oppfølgingsundersøkelsen angir at under 1 prosent av dem mottar uførepensjon uten å være i jobb. Dette er tilsvarende som i overgangsstatistikken. Blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne, er overgangen til uførepensjon betydelig høyere, og årsaken til dette er forklart under kapittel 1. I henhold til oppfølgingsundersøkelsen har 31 prosent av denne brukergruppen hatt overgang til uførepensjon. Dette er 2 prosentpoeng høyere enn det vi måler i overgangsstatistikken. Forskjellen kan ha sammenheng med måletidspunktet for overgangsstatistikken vs. oppfølgingsundersøkelsen, og at flere har fått innvilget uførepensjon etter hvert.

Andelene som iht. til oppfølgingsundersøkelsen mottar alderspensjon eller overgangsstønad uten å være i arbeid eller utdanning, er lav, og om lag tilsvarende som i overgangsstatistikken. Data om overgang til foreldrepenger er ikke med i overgangsstatistikken, men oppfølgingsundersøkelsen viser at det er en viss overgang til denne ordningen, spesielt blant tidligere arbeidssøkere. Andelen i denne brukergruppen som oppgir at de mottar foreldrepenger på undersøkelsestidspunktet, er nærmere 2 prosent (figur 18).

5.2 Arbeidssøker, tiltaksdeltaker, eller langvarig syk

I overgangsstatistikken har vi sett at en forholdsvis stor del av de som avslutter en periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne, igjen er registrert ved NAV med et oppfølgingsbehov seks måneder senere. Overgangsstatistikken viser at dette gjelder 17 prosent av arbeidssøkerne og 9 prosent av de med nedsatt arbeidsevne (figur 1).

Det er vanskelig å avgrense en helt tilsvarende gruppe basert på svarene i oppfølgingsundersøkelsen. Ut fra

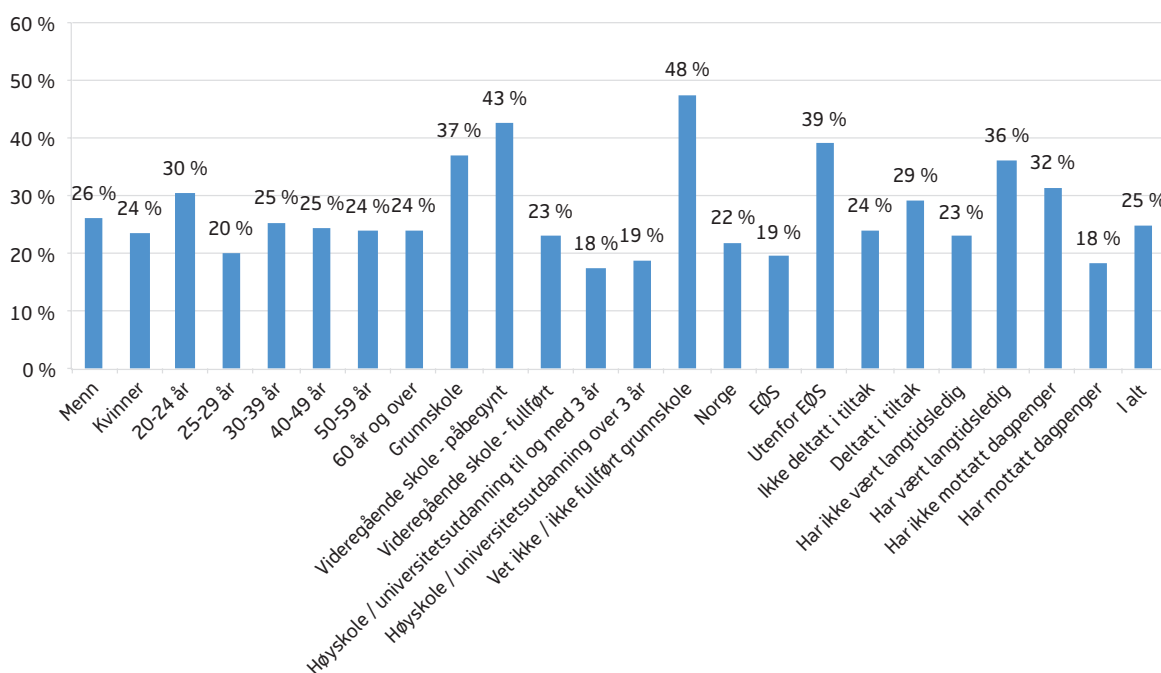
den avgrensningen av gruppen som det er redegjort for under avsnitt 2.6, finner vi at hele 25 prosent av de tidligere arbeidssøkerne, og 14 prosent av de som hadde vært registrert med nedsatt arbeidsevne igjen er i en situasjon der de enten er arbeidssøkere, tiltaksdeltakere eller langvarig syke (figur 11 og 12). Dette er altså en god del høyere enn det vi ser i overgangsstatistikken av retur til en ny periode med oppfølgingsbehov fra NAV.

Forskjellen skyldes nok at en del personer er syke eller regner seg selv som arbeidssøkere uten at de tar kontakt med NAV. Hvis de ikke mottar trygdeytelser, og ikke har registrert seg ved NAV, fanges de heller ikke opp i overgangsstatistikken. I tillegg kan det være slik at noen av de som i oppfølgingsundersøkelsen svarer at de deltar i tiltak i regi av NAV, er deltakere i kommunale aktiviseringstiltak. Denne type tiltak fanges ikke opp i NAVs sentrale registre og dermed ikke i overgangsstatistikken.

Andelen av de tidligere arbeidssøkerne som oppgir at de er arbeidssøkere, tiltaksdeltakere eller langvarig syke, er høyest blant de med lav eller ingen utdanning, blant innvandrere fra land utenfor EØS, blant de som er over 60 år, og blant de som har vært langtidsledige. Andelen er også over gjennomsnittet for de i alderen 20–24 år, men derimot under snittet for de i aldersgruppen 25–29 år.

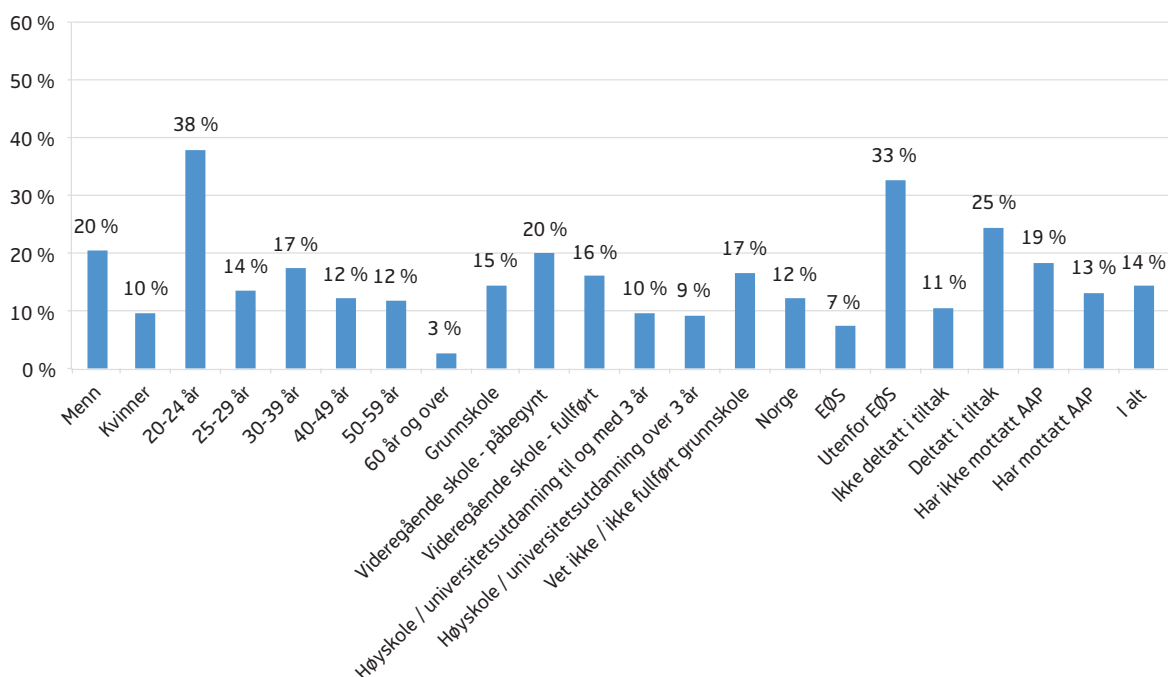
Når det gjelder de som tidligere har vært registrert med nedsatt arbeidsevne, skiller aldersgruppen 20–24 år seg ut med et særlig høyt omfang av personer som igjen er arbeidssøker, tiltaksdeltaker eller langvarig syk. Dette ser ut til å gjelde hele 38 prosent av dem (figur 12). Andelen er betydelig lavere, 14 prosent, i aldersgruppen 25–29 år. Ellers ser vi, som blant tidligere arbeidssøkere, at andelen er høy blant innvandrere fra land utenfor EØS og blant de med lav utdanning. Andelen er også høyere blant de som ikke har mottatt AAP enn blant de som har mottatt denne ytelsen. Samtidig er den høyere blant de som har del-

Figur 11. Andel som igjen er arbeidssøkere, syke eller deltar i tiltak. Tidligere arbeidssøkere

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 12. Andel som igjen er arbeidssøkere, syke eller deltar i tiltak. Personer som tidligere har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

tatt i tiltak enn blant de som ikke har deltatt i tiltak, og høyere blant menn enn blant kvinner.

5.3 Bistand fra kommunen

Ut fra svarene i oppfølgingsundersøkelsen finner vi at drøyt 2 prosent av de tidligere arbeidssøkerne mottar kvalifiseringsstønad på undersøkelsestidspunktet. Dette er en stønad som gis til deltakere i Kvalifiseringsprogrammet. Andelen er under 1 prosent blant de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne (figur 17).

Når det gjelder mottak av økonomisk sosialhjelp, så er det et stort sammenfall mellom dette og det å oppgi at en er arbeidssøker/arbeidsledig/permittert. Noen svært få mottar økonomisk sosialhjelp i kombinasjon med trygdeytelser eller arbeid. Om vi ser bort fra de som enten er arbeidssøkere, i jobb eller mottar trygdeytelser, blir andelen med overgang til økonomisk sosialhjelp bare noen få promille (figur 17). I alt er imidlertid andelen som oppgir at de mottar økonomisk sosialhjelp 4 prosent blant de tidligere arbeids-

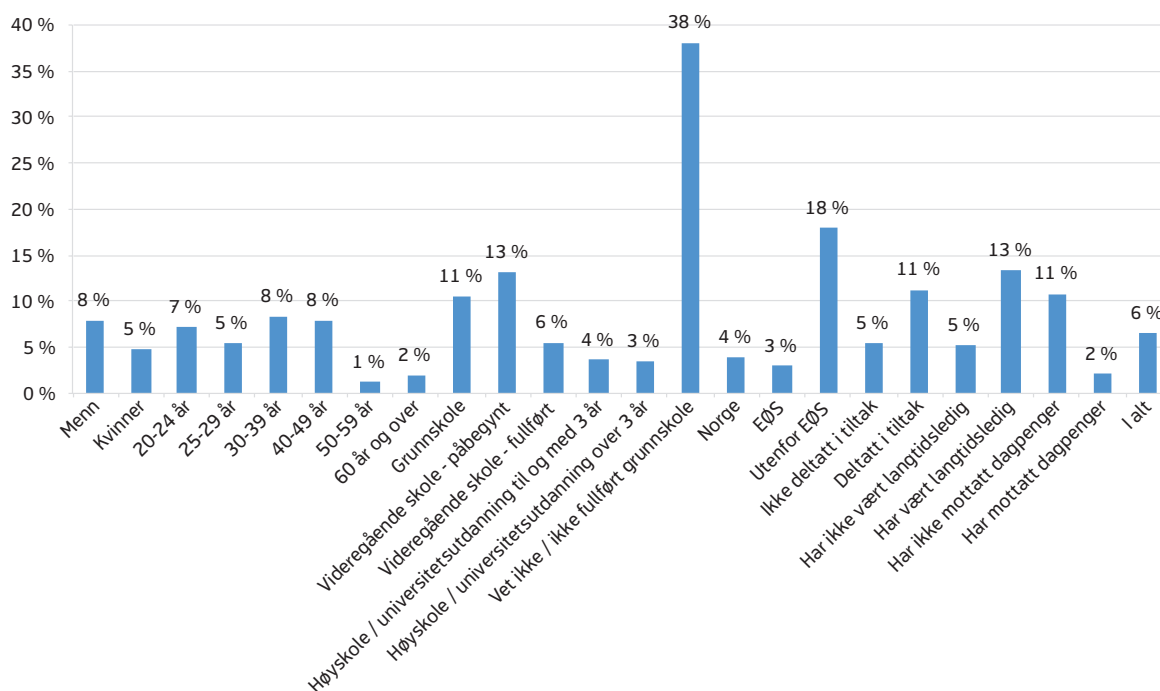
søkerne og 2 prosent blant de som har hatt nedsatt arbeidsevne.

Til sammen oppgir 6 prosent av de tidligere arbeidssøkerne at de mottar bistand fra kommunen gjennom kvalifiseringsstønad og/eller økonomisk sosialhjelp (figur 13). Blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne er andelen 3 prosent (figur 14). Høyest andel som oppgir at de mottar kvalifiseringsstønad eller økonomisk sosialhjelp finner vi blant innvandrere og personer med lav eller ingen utdanning.

5.4 Hjemmeværende med omsorgsansvar eller av andre grunner

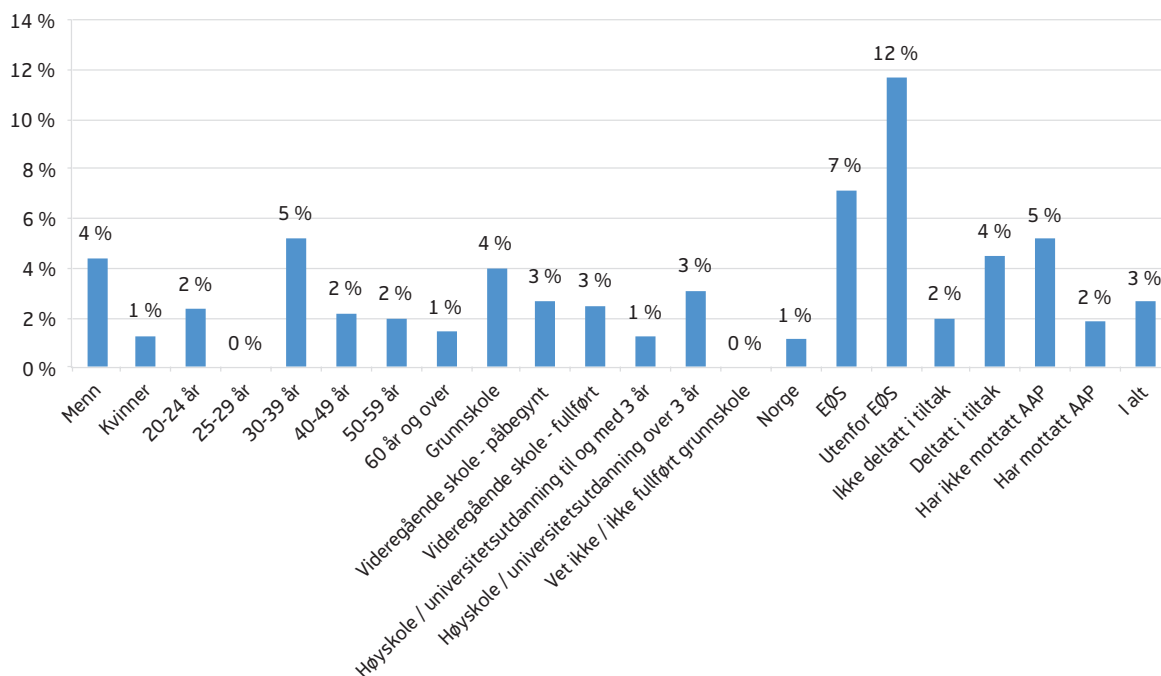
Bare rundt 1 prosent er hjemmeværende med omsorgsansvar, hjemmeværende av andre grunner eller privat forsørget (figur 15 og 16). Flest i denne situasjonen finner vi blant de med lav eller ukjent utdanning og blant innvandrere fra land utenfor EØS.

Figur 13. Andel i alt med kvalifiseringsstønad og/eller økonomisk sosialhjelp blant tidligere arbeidssøkere

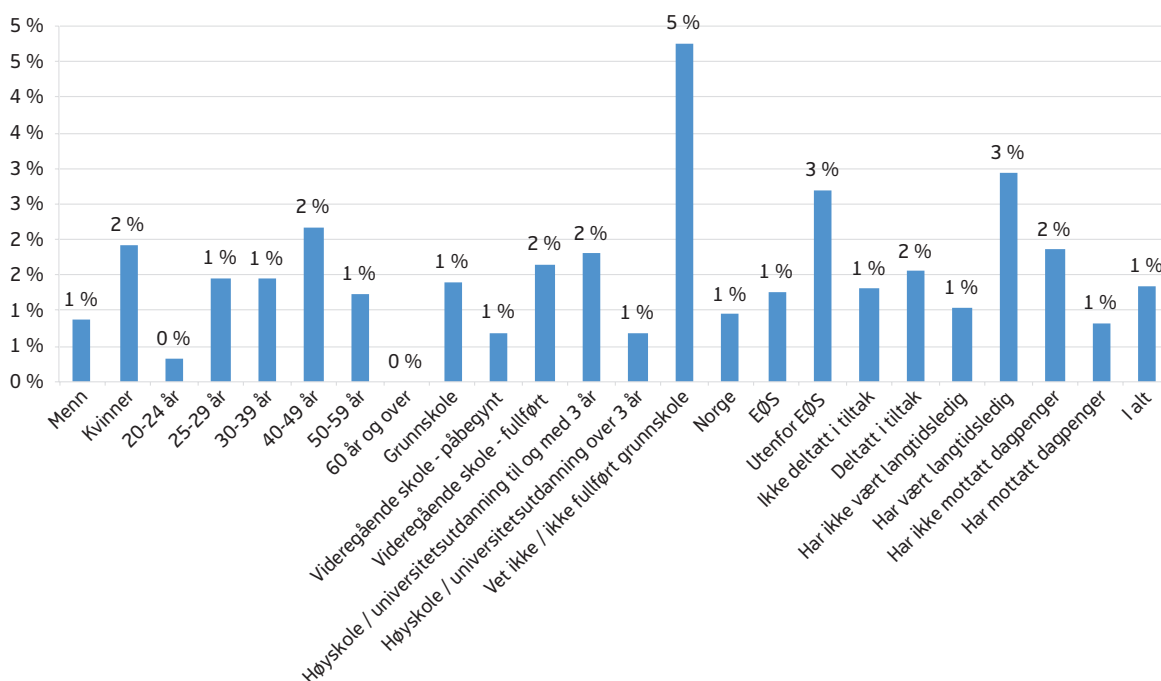
Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 14. Andel i alt med kvalifiseringsstønnad og/eller økonomisk sosialhjelp blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

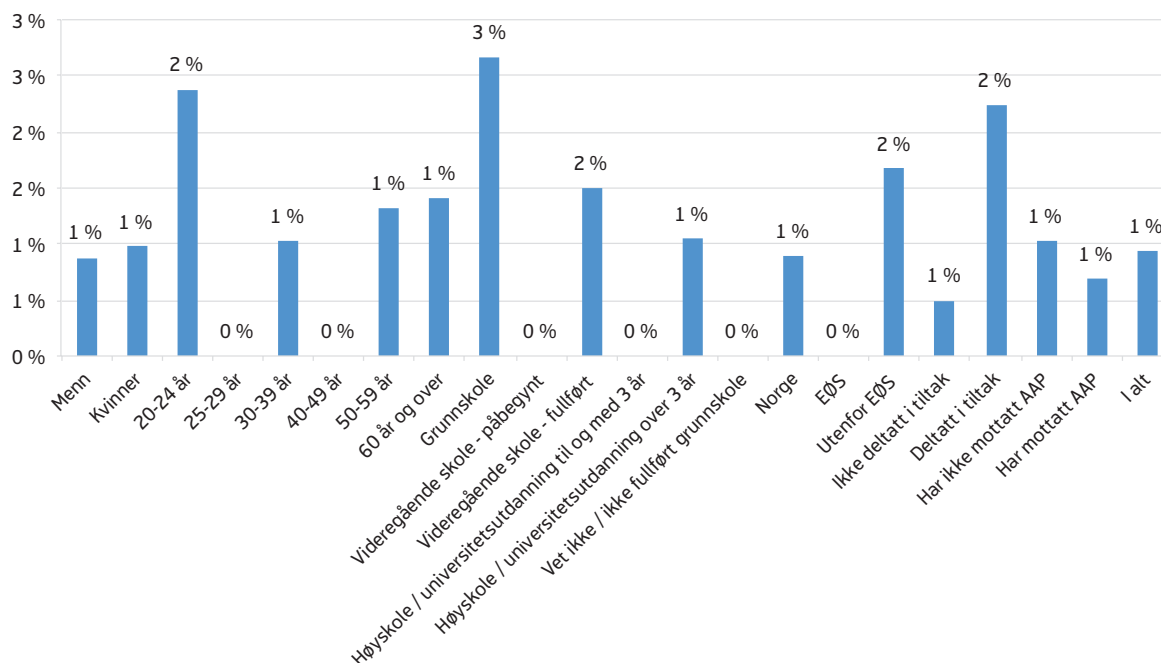
Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 15. Hjemmenværende med omsorgsansvar, hjemmenværende av andre grunner og forsørget av familie. Tidligere arbeidssøkere

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 16. Hjemmeværende med omsorgsansvar, hjemmeværende av andre grunner og forsørget av familie. Personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

5.5 Oppsummert om de som ikke fanges opp i NAVs overgangsstatistikk

I overgangsstatistikken presentert i figur 1 så vi at hele 26 prosent av de som avsluttet en periode som arbeidssøker i løpet av 2013, ikke kunne gjenfinnes i NAVs registre seks måneder senere. Blant personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne, var andelen 17 prosent. Imidlertid reduseres omfanget av uforklarte overganger til rundt 20 prosent for arbeidssøkere, dersom vi legger til grunn opplysningene fra oppfølgingsundersøkelsen om overgang til arbeid. For personer med nedsatt arbeidsevne reduseres omfanget til rundt 14 prosent, om vi iht. til oppfølgingsundersøkelsen legger til grunn en litt høyere overgang til arbeid og uførepensjon.

Vi har sett at det kan være mange ulike årsaker til at en ikke blir fanget opp i NAVs administrative registre og dermed i overgangsstatistikken. Noen er i jobb som selvstendig næringsdrivende, mens andre er i utdanning. Noen er igjen arbeidssøkere eller langvarig syke uten å ha meldt seg på nytt til NAV med ønske om oppfølging. Noen mottar også økonomisk sosialhjelp uten at de er registrert som arbeidssøker

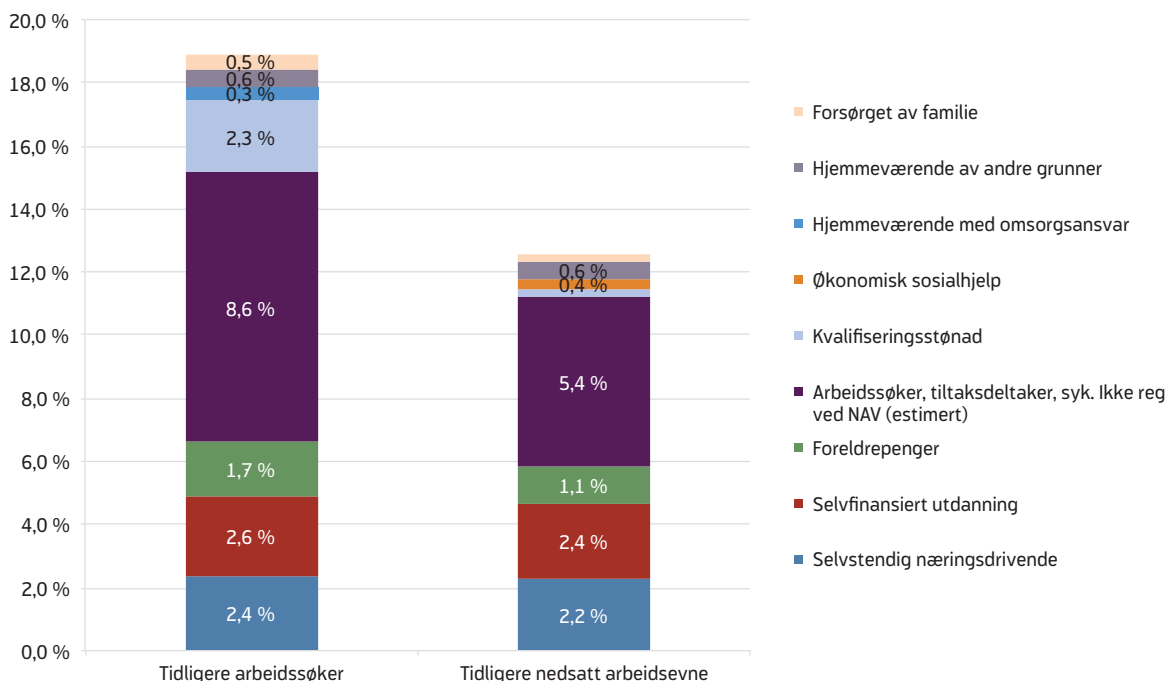
eller med nedsatt arbeidsevne, og noen deltar i kvalifiseringsprogram. Noen mottar foreldrepenger. Andre mottar ingen ytelser, men er hjemmeværende med omsorgsansvar eller av andre grunner, evt. med privat forsørgelse. I figur 17 ser vi hvordan alle disse ulike situasjonene summerer seg¹⁰. For unge er det særlig utdanning og det å igjen være arbeidssøker eller syk uten å være registrert ved NAV, som er situasjonen for de som ikke fanges opp i overgangsstatistikken. I tillegg har vi sett at overgangen til jobb for de yngste arbeidssøkerne ser ut til å være noe høyere enn det overgangsstatistikken viser. Dette reduserer omfanget av uforklarte overganger for denne gruppen.

5.6 Overganger for arbeidssøkere med og uten dagpenger

Andelen med overgang til arbeid er høyere blant arbeidssøkere som har mottatt dagpenger, enn blant

¹⁰ Fortsatt er det likevel noen få vi heller ikke ut fra oppfølgingsundersøkelsen kan si noe om, dvs. personer som ikke har krysset av for at noen av de opplistede tilstandene eller ytelsene i spørreskjemaet gjelder dem.

Figur 17. Situasjonen for de som ikke fanges opp i NAVs overgangstatistikk. Personer som tidligere har vært registrert som arbeidssøkere eller med nedsatt arbeidsevne

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

de som ikke hadde opptjent denne rettigheten. Oppfølgingsundersøkelsen viser en samlet overgang til jobb på 73 prosent for dagpengemottakere, mot 54 prosent for de arbeidssøkerne som ikke hadde dagpenger (figur 18).

Andelen med overgang til utdanning er om lag den samme i de to gruppene arbeidssøkere. De uten dagpenger har imidlertid en klart høyere andel med overgang til en ny periode som arbeidssøker, tiltaksdeltaker eller som langvarig syk. Det er også klart flere i denne gruppen som oppgir at de nå mottar kvalifiseringsstønad.

5.7 Overganger for personer med nedsatt arbeidsevne med og uten AAP

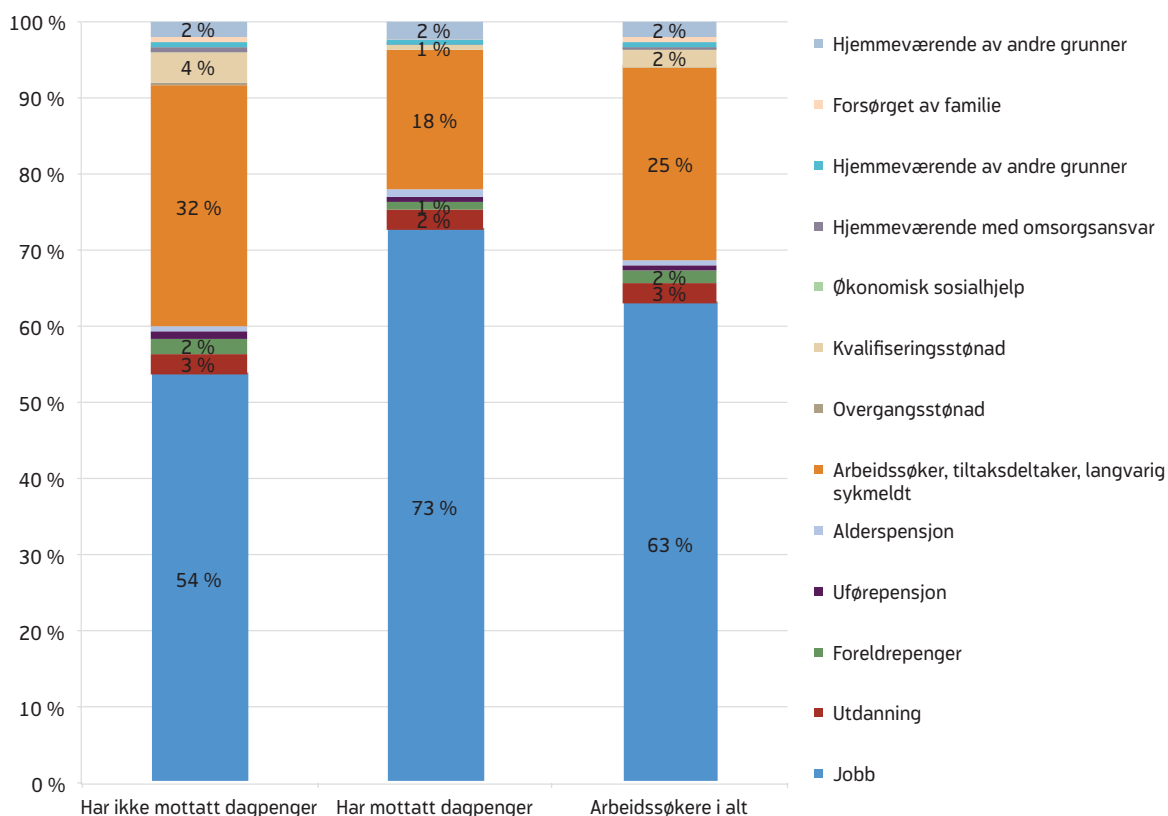
Rundt tre fjerdedeler av alle de som er registrert ved NAV med nedsatt arbeidsevne, mottar arbeidsavklaringspenger. Disse brukerne har en høyere overgang til arbeid enn personer med nedsatt arbeidsevne som

ikke mottar AAP. Oppfølgingsundersøkelsen viser at AAP-mottakerne har en samlet overgang til jobb på 50 prosent, mens andelen er 38 prosent blant de som ikke har mottatt AAP (figur 19).

Andelen med overgang til egenfinansiert utdanning er derimot høy blant de som ikke har mottatt AAP, hele 6 prosent. Samtidig har denne gruppen en høyere andel som igjen er blitt langvarig syk, arbeidssøkere eller tiltaksdeltakere, en god del av dem oppgir også at de nå mottar AAP. Noen har overgang til kvalifiseringsstønad. At personer som vurderes å ha nedsatt arbeidsevne men som ikke fyller de medisinske inngangsvilkårene til AAP, i stedet vurderes for kvalifiseringsprogrammet, er naturlig.

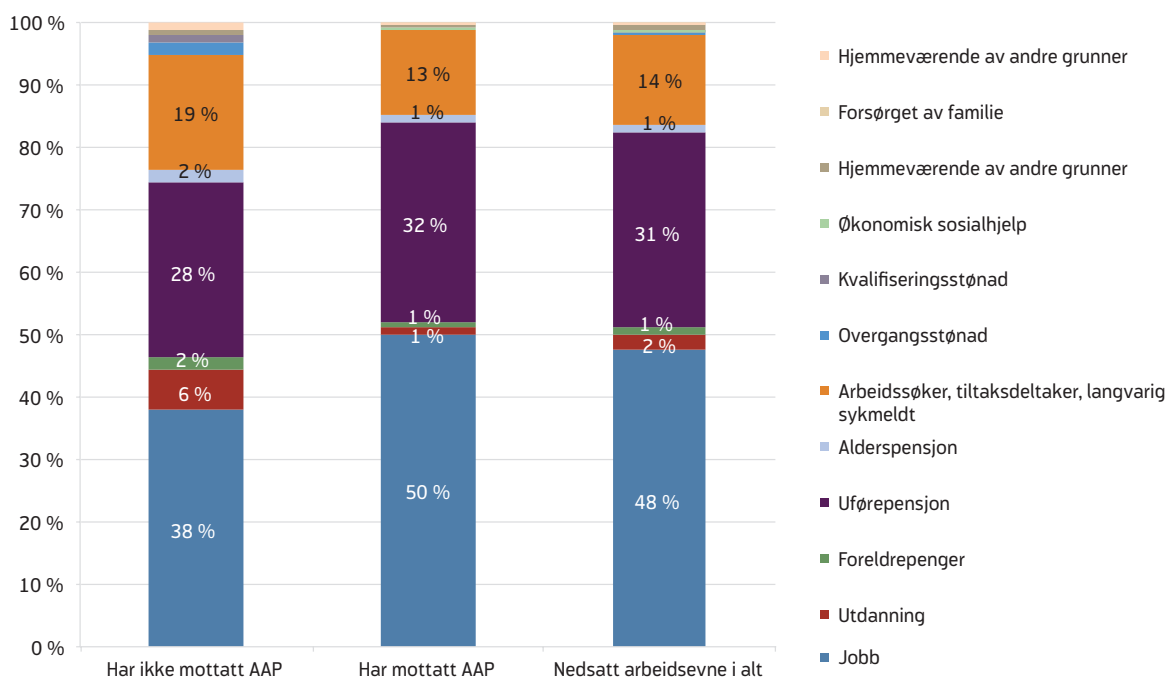
Andel med overgang til uførepensjon er høy i begge grupper. Personer med nedsatt arbeidsevne som ikke mottar AAP kan også inkludere sykmeldte som i sykepengeperioden er blitt vurdert av NAV å ha nedsatt arbeidsevne, og som har direkte overgang fra sykepenger til uførepensjon.

Figur 18. Status på arbeidsmarkedet sommeren 2014 for personer som avsluttet periode som arbeidssøker i 2013. Arbeidssøkere med og uten dagpenger

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 19. Status på arbeidsmarkedet sommeren 2014 for personer som avsluttet periode med nedsatt arbeidsevne i 2013. Personer med og uten arbeidsavklaringspenger

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

6 NÆRMERE OM DE SOM KOM I JOBB

6.1 Fast eller midlertidig stilling?

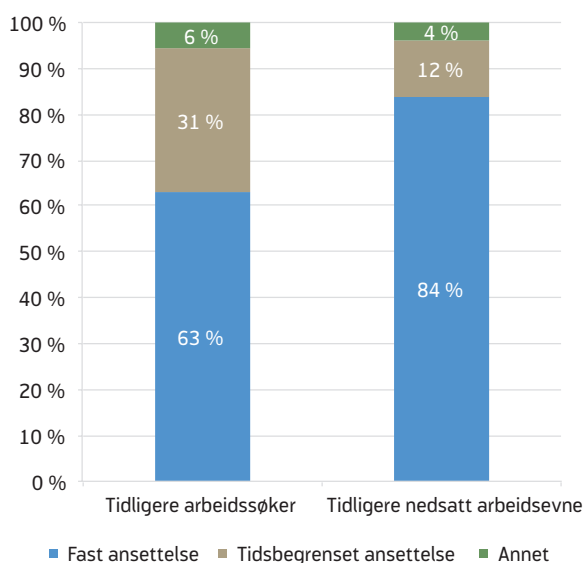
I oppfølgingsundersøkelsen har vi også kartlagt hvordan overgangen til fast arbeid er, i forhold til midlertidig arbeid. Figur 20 viser fordelingen på fast og midlertidig arbeid for de som er kommet i jobb som arbeidstakere. Som det også er vist i tidligere oppfølgingsundersøkelser (Bråthen 2008, Myklebø 2011), er det en klar overvekt av faste ansettelser blant de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne og som har kommet i jobb. Hele 84 prosent av disse oppgir at de er fast ansatte, mot 12 prosent som oppgir at de er i midlertidige stillinger. Blant tidligere arbeidssøkere er andelen hhv. 63 og 31 prosent. Blant dem er det altså vanligere å være midlertidig ansatt.

Det er imidlertid flere blant de tidligere arbeidssøkerne som i det hele tatt kommer i jobb. Ser vi de som har kommet i fast jobb som andel av *alle* de som har avsluttet en periode som arbeidssøker eller med

nedsatt arbeidsevne, blir andelen rundt 40 prosent i begge brukergruppene (figur 21).

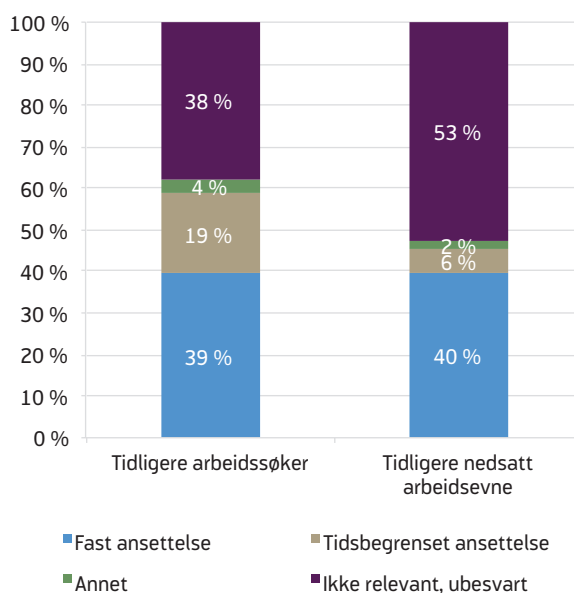
Bare 6 prosent av de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne, har gått over i en jobb som midlertidig ansatt. Når andelen er langt høyere blant de tidligere arbeidssøkerne, så har det sammenheng med at de to brukergruppene er svært forskjellige. Mens ansettelse i vikariat eller andre typer midlertidige stillinger vil være et godt alternativ for mange ordinære arbeidssøkere, vil dette være mindre aktuelt for personer med nedsatt arbeidsevne, ettersom det medfører stor usikkerhet om situasjonen til den enkelte egentlig er ferdig avklart. NAV ønsker å hjelpe personer med nedsatt arbeidsevne over i stabile jobbsituasjoner, der det er godt håp om at personen blir stående i arbeidet og ikke faller ut etter kort tid.

Figur 20. Fast og midlertidig ansettelse, blant tidligere arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne som har kommet i jobb som arbeidstakere

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 21. Andel med overgang til jobb i fast og midlertidig ansettelse, blant tidligere arbeidssøkere og personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

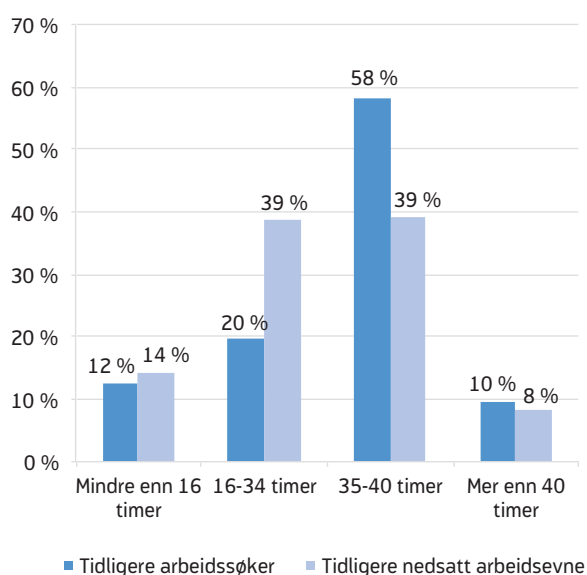
6.2 Heltid eller deltid?

De av deltakerne i undersøkelsen som var kommet i arbeid, ble bedt om å angi hvor mange timer de jobbet hver uke. Andelen med kort deltidsjobb (mindre enn 16 timer i uka) viser seg å være om lag den samme i de to brukergruppene (figur 22). Det samme gjelder andelen med mer enn 40 arbeidstimer i uka. Derimot var det flere blant de tidligere arbeidssøkerne som jobbet ordinær fulltid (her avgrenset til 35–40 timer) mens det blant de som hadde vært registrert med nedsatt arbeidsevne var flere i lang deltid (16–34 timer).

Median antall arbeidstimer i uka er 38 timer for tidligere arbeidssøkere, mens gjennomsnittet er 35 timer. For de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne er medianen 32 timer og gjennomsnittet 30 timer (figur 23).

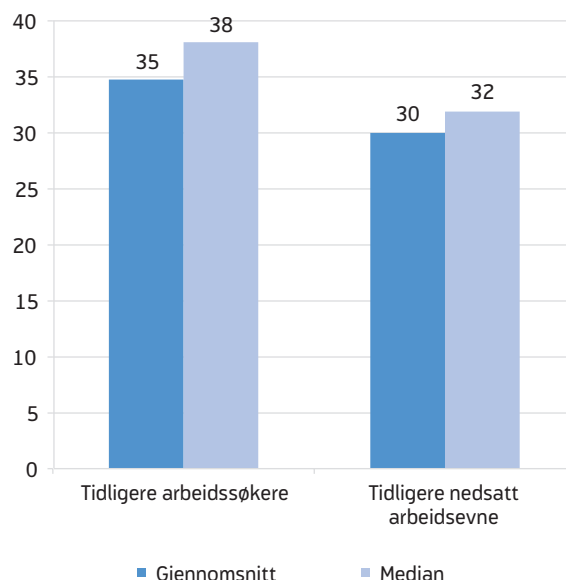
Som vist tidligere er det mange av de som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne som går over i en situasjon der de kombinerer arbeid og trygdeytelse. Blant disse er median ukentlig arbeidstid 19 timer. For de som er i arbeid uten trygdeytelse, er medianen 38 timer (figur 24).

Figur 22. Antall arbeidstimer per uke for de som er kommet i jobb blant tidligere arbeidssøkere og personer som har vært registrert med nedsatt arbeidsevne

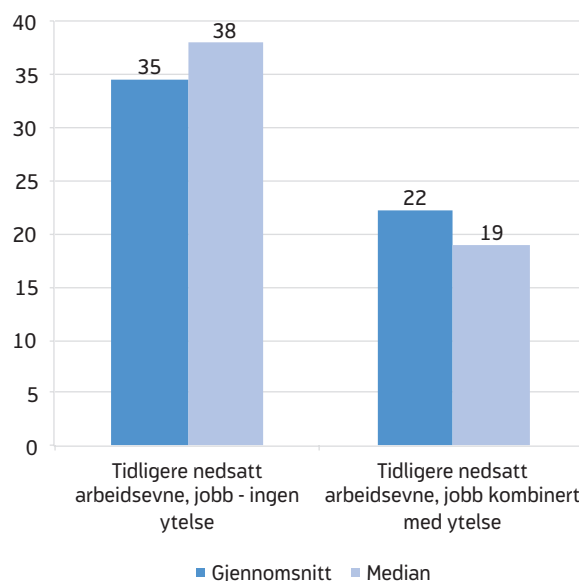
Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 23. Antall arbeidstimer per uke for tidligere arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne som har kommet i jobb. Median og gjennomsnitt

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 24. Antall arbeidstimer per uke for personer som tidligere har vært registrert med nedsatt arbeidsevne. Fordelt etter de som er i jobb uten ytelse, og de som kombinerer arbeid og ytelse

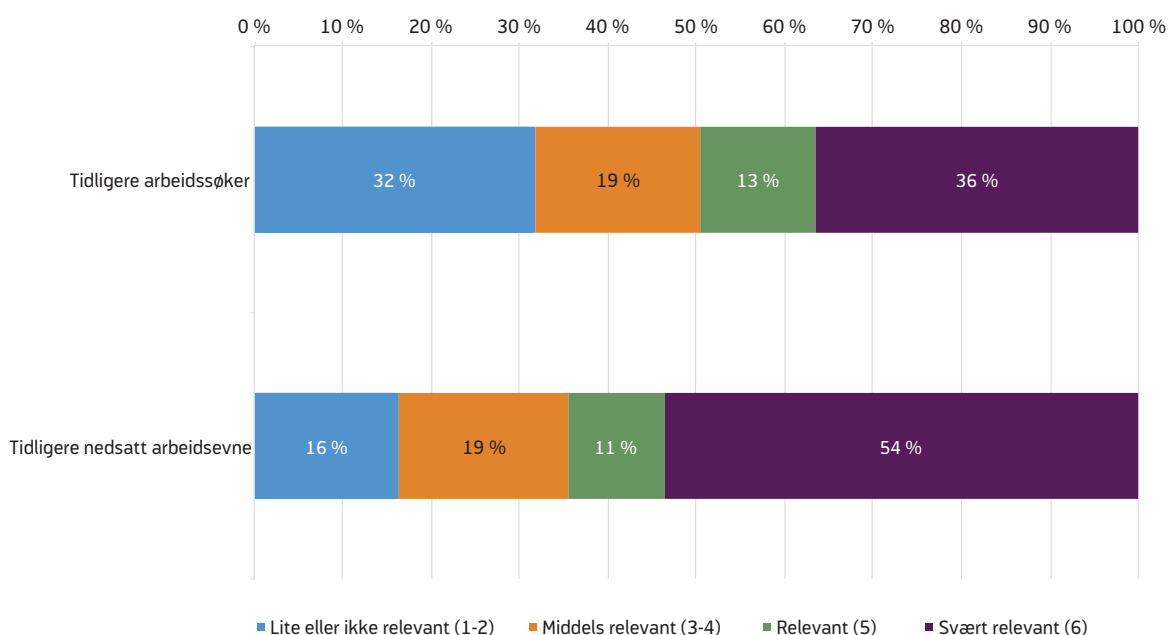
Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

6.3 Hvor relevant er jobben?

De av deltakerne i undersøkelsen som var kommet i jobb, ble også spurt om hvor relevant jobben deres var i forhold til utdanning, tidligere yrkespraksis samt det jobbønsket de hadde hatt. Det viser seg at personer som har kommet i jobb etter å ha vært registrert med nedsatt arbeidsevne, er betydelig mer fornøyd med jobbens relevans enn de tidligere arbeidssøkerne som er kommet i jobb (figur 25, 26 og 27).

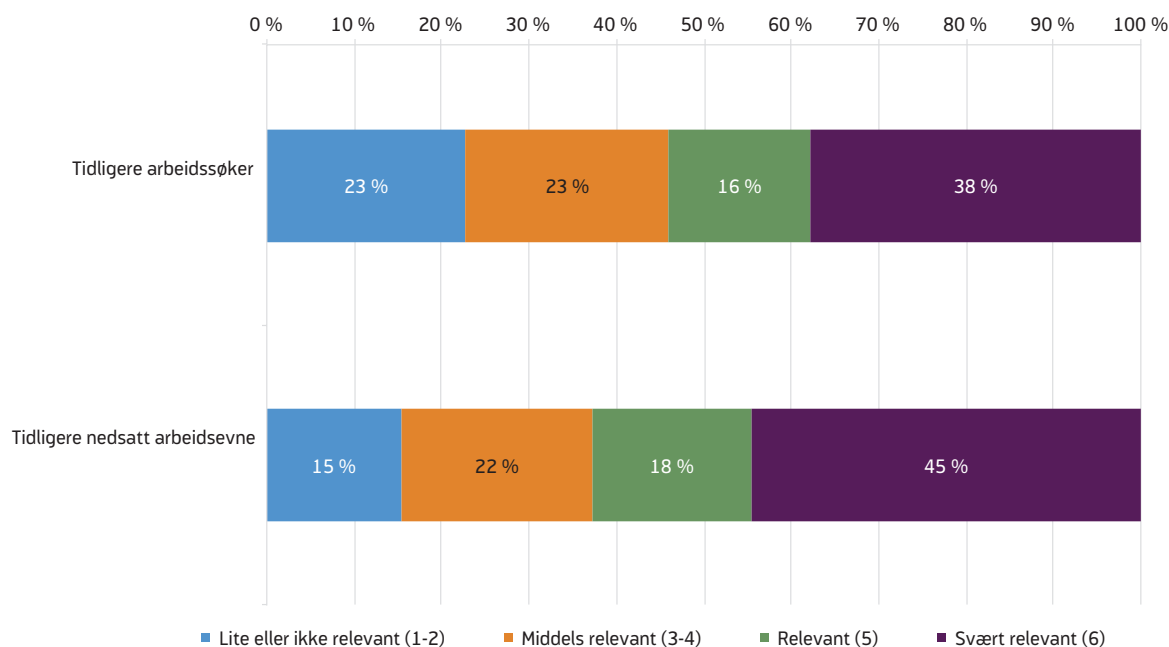
Positiv vurdering av jobbens relevans blant de som har kommet i jobb etter en periode med nedsatt arbeidsevne, er gledelig, og er også funnet i oppfølgingsundersøkelsen tidligere år. Funnet må ses i sammenheng med at personer med nedsatt arbeidsevne ofte kommer i fast jobb. Det er samvariasjon mellom å ha kommet i fast jobb og det å oppleve jobben som relevant.

Figur 25. Arbeidets relevans i forhold til egen utdanning. Tidligere arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne som har kommet i jobb . Vurdering på skala 1–6

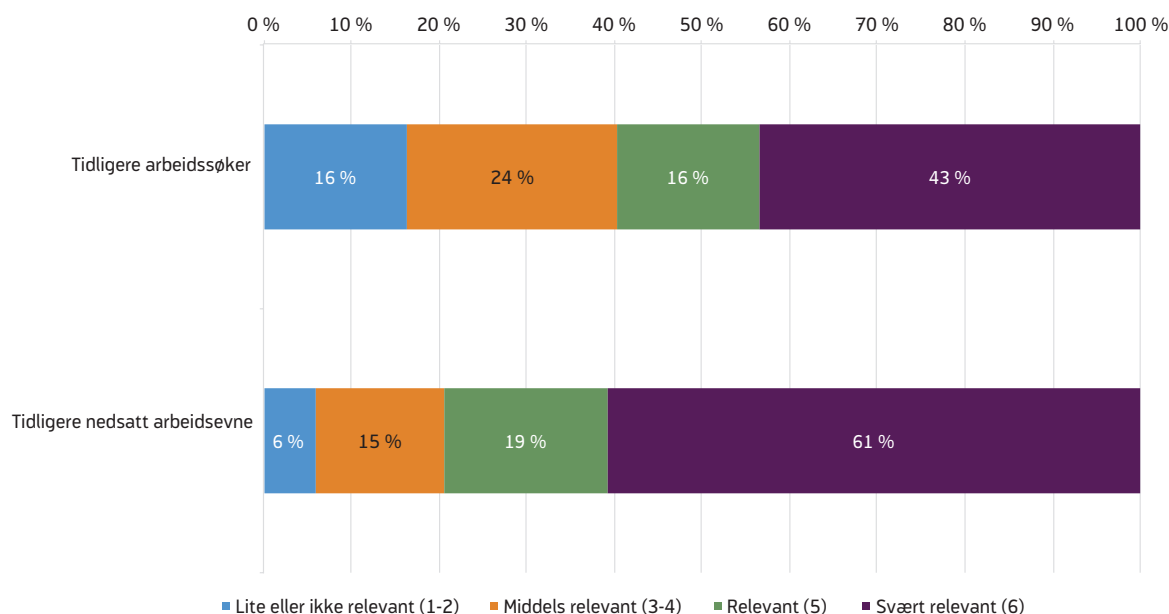
Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 26. Arbeidets relevans i forhold til tidligere yrkespraksis. Tidligere arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne som har kommet i jobb. Vurdering på skala 1–6

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

Figur 27. Arbeidets relevans i forhold til det jobbbønsket en hadde da en søkte jobb. Tidligere arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne som har kommet i jobb. Vurdering på skala 1–6

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

7. MÅLGRUPPEN FOR JOBBSTRATEGIEN OG UNGE UNDER 20 ÅR

Personer som var under 20 år da de avsluttet en periode som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne, har vi så langt holdt utenfor analysen. Dette skyldes at aldersgruppen ikke inngår i datagrunnlaget for NAVs overgangsstatistikk, og at vi har ønsket å bruke oppfølgingsundersøkelsen til å si noe om de forholdene som overgangsstatistikken ikke dekker.

I det følgende skal vi se på hva oppfølgingsundersøkelsen viser av overganger for arbeidssøkere under 20 år, samt for målgruppen for den såkalte Jobbstrategien, dvs. AAP-mottakere under 30 år.

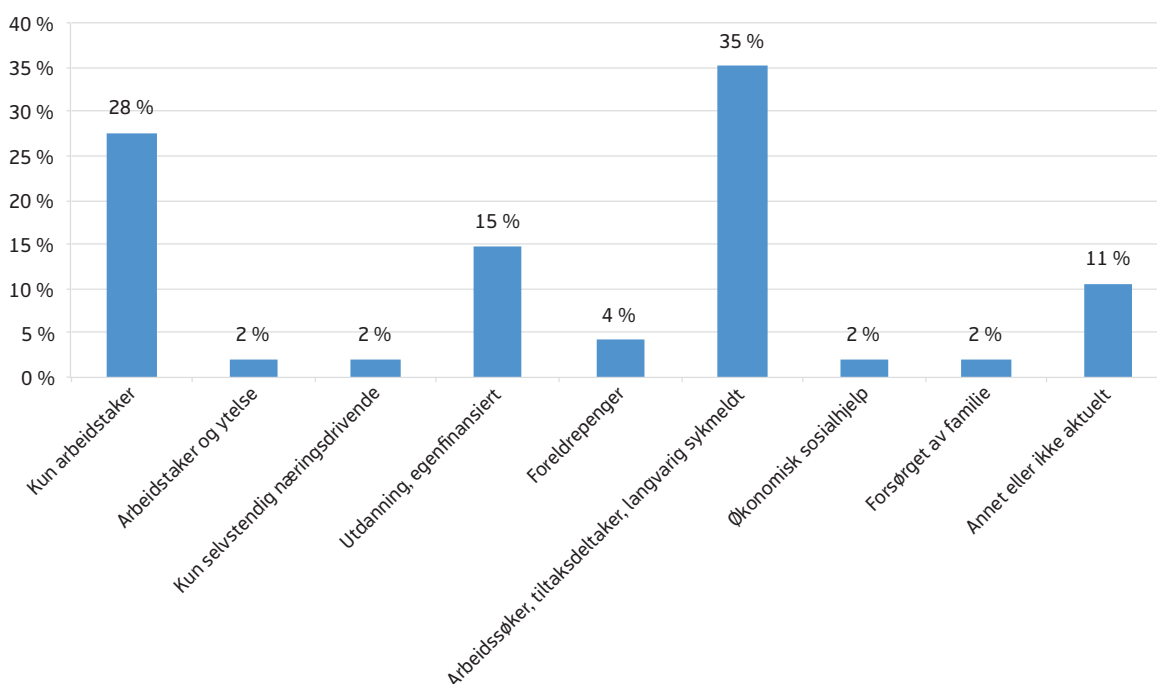
7.1 Arbeidssøkere under 20 år

Unge som blir registrert med et oppfølgingsbehov ved NAV mens de ennå er i tenårene, har ofte falt ut av

videregående skole. Det er den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten som har primæransvaret for oppfølging av denne gruppen, men NAV har ansvar for å tilby arbeidsrettede tiltak. Mange får tilbud om arbeidspraksis i regi av NAV i påvente av å kunne gjenoppta skolegangen eller starte i jobb. I denne perioden er de registrert ved NAV som arbeidssøkere.

For arbeidssøkere under 20 år viser oppfølgingsundersøkelsen en overgang til arbeid på 32 prosent, hhv. 30 prosent som arbeidstakere eller selvstendig næringsdrivende mens 2 prosent kombinerer arbeid og trygdeytelse (figur 28). Andelen som har gått til skole/utdanning er 15 prosent, mens 35 prosent oppgir at de igjen er blitt arbeidssøker, tiltaksdeltaker, eller langvarig syk. To prosent mottar økonomisk sosialhjelp, og dette utgjør også det totale omfanget.

Figur 28: Status på arbeidsmarkedet sommeren 2014 for personer som var under 20 år da de avsluttet en periode som arbeidssøker

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

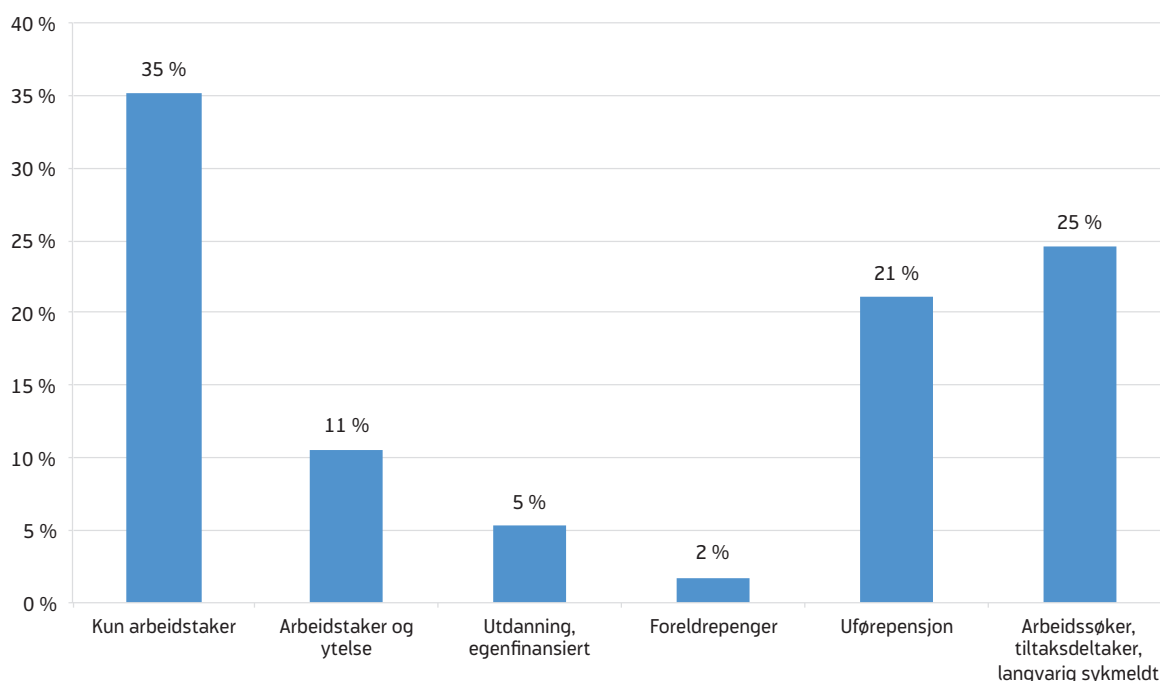
Ingen av de som er i jobb, utdanning, er arbeidssøkere, syke eller annet, oppgir at de mottar sosialhjelp.

7.2 Personer i målgruppen for jobbstrategien

Jobbstrategien er en satsing i NAV for å hjelpe unge med nedsatt funksjonsevne over i jobb. «Nedsatt funksjonsevne» lar seg ikke avgrense i statistikk, og i rapporteringssammenheng har målgruppen vært avgrenset til unge langtidsmottakere av AAP, dvs. personer under 30 år som har mottatt AAP i mer enn ett år. Fra 2015 er målgruppen utvidet til alle under 30 år som mottar AAP. I våre data har vi ikke opplysninger om hvor lenge den enkelte har mottatt AAP. Vi avgrenser derfor målgruppen til personer som var under 30 år da de avsluttet en periode med nedsatt arbeidsevne i 2013, og som har mottatt AAP.

For denne gruppen viser oppfølgingsundersøkelsen en overgang til jobb på 46 prosent, hhv. 35 prosent som kun er arbeidstakere og 11 prosent som kombinerer arbeid og trygdeytelse. Vi finner ingen overgang til arbeid som selvstendig næringsdrivende. Andelen med overgang til utdanning er 5 prosent. I alt har dermed 51 prosent overgang til jobb eller utdanning. 21 prosent har gått over til full uførepensjon, mens 25 prosent igjen er arbeidssøker, tiltaksdeltaker eller langvarig syk (figur 29).

Figur 29: Status på arbeidsmarkedet sommeren 2014 for personer i målgruppen for jobbstrategien

Kilde: NAVs oppfølgingsundersøkelse 2014

LITTERATUR

Bråthen, M.(2008): Tidligere arbeidssøkere ett år etter NAV. NAV-rapport nr. 2/2008. Oslo: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Grambo, A-C. og Bråthen, M. (2010): Hva gjør arbeidssøkerne etter NAV? Arbeid og velferd nr. 1/2010. Oslo: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Grambo, A-C og Myklebø, S. (2010): ”Tidligere NAV-brukere – hva gjør de nå?”. Arbeid og velferd nr. 4/2010. Oslo: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Mamelund, S.E. og Widding, S. (2014): NAVs formidlings- og rekrutteringstjenester. Oslo: Arbeidsforskningsinstituttet.

Myklebø, S. (2011): Overgang til arbeid og aktivitet blant tidligere NAV-brukere. NAV-rapport nr 3/2011. Oslo: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Naper, S.O. og Eikseth, M.G. (2011): Arbeidssøkeres tilpasning på arbeidsmarkedet. Arbeid og velferd nr. 4. Oslo: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

VEDLEGG – SPØRRESKJEMA¹¹

Skjema	NAV2014
Skjemanummer	

1 Hva er din høyeste fullførte utdanning?
Kun ett svar

Grunnskole ☐ 1
Videregående skole - påbegynt ☐ 2
Videregående skole - fullført ☐ 3
Høyskole / universitetsutdanning til og med 3 år .. ☐ 4
Høyskole / universitetsutdanning over 3 år ☐ 5
Vet ikke / ikke fullført grunnskole ☐ 6

Vi vil at du setter kryss for svaralternativet ditt i den aktuelle firkanten med blå eller sort kulepenn, som vist i dette eksempelet:

Kryss av ☐ 1

2 Er du for tiden i heltids- eller deltidsjobb?

Ja ☐ 1
Nei (⇒ 7) ☐ 2

Spørsmål 3, 4, 5, og 6 er kun til deg som har svart JA på spørsmål 2 (at du er for tiden i heltids- eller deltidsjobb). Har du svart NEI på spørsmål 2 hopper du over resten av spørsmålene på denne siden og går rett til spørsmål 7 på neste side.

3 Hva er din jobbsituasjon?
Kun ett svar

Arbeidstaker ☐ 1
Selvstendig næringsdrivende / frilansarbeider ... ☐ 2
Begge deler ☐ 3

4 Hvor mange timer jobber du i gjennomsnitt per uke?

Sett inn antall timer. Rund opp til nærmeste hele time. 1

5 Er arbeidet ditt.. (Dersom du har flere stillinger, ta utgangspunkt i det som du oppfatter som ditt hovedarbeidsforhold)?
Kun ett svar

Fast ansettelse ☐ 1
Tidsbegrenset ansettelse (vikariat, engasjement, sesongarbeid m.m.)? ☐ 2
Annet arbeid (uspesifisert, frilans, ekstrahjelp, forefallende arbeid m.m.)? ☐ 3

6 På en skala fra 1 til 6, hvor relevant oppfatter du at jobben din er i forhold til... (Dersom du har flere stillinger, ta utgangspunkt i det som du oppfatter som ditt hovedarbeidsforhold)?

	1 - ikke relevant	2	3	4	5	6 - svært relevant	Ikke aktuelt
... din utdanningsbakgrunn	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7
... din tidligere yrkespraksis	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... det jobbonsket du hadde da du søkte jobb	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1
2
3

+ Opinion

001

NAV +

¹¹ I denne rapporten er det presentert resultater fra spørsmålene 1-8 i spørreskjemaet. Resultater fra øvrige spørsmål er presentert i rapporten "NAVs formidlings- og rekrutteringstjenester" (Mamelund, S.E. og Widding, S. 2014)

7 Er du for tiden i en eller flere av følgende aktivitet(er)/situasjon(er):
Flere svar mulig

Arbeidssøker/arbeidsledig/permittert	☐ 01,
Hjemmeværende pga. omsorgsansvar	☐ 02,
Hjemmeværende av andre grunner	☐ 03,
Forsørget av familie	☐ 04,
Lærling / trainee	☐ 05,
Skole, utdanning eller kurs, egenfinansiert	☐ 06,
Skole, utdanning eller kurs i regi av NAV	☐ 07,
Arbeidspraksis i regi av NAV	☐ 08,
Arbeid med lønnstilskudd fra NAV	☐ 09,
Andre arbeidsrettede tiltak i regi av NAV	☐ 10,
Langvarig syk / under helsemessig behandling ...	☐ 11,
Militær- eller siviltjeneste	☐ 12,
Ikke aktuelt	☐ 13.

8 Mottar du en eller flere av disse ytelsene:
Flere svar mulig

Uførepensjon	☐ 01,
Alderspensjon / avtalefestet pensjon	☐ 02,
Arbeidsavklaringspenger	☐ 03,
Sykepenges	☐ 04,
Dagpenges	☐ 05,
Individstønad	☐ 06,
Kvalifiseringsstønad	☐ 07,
Økonomiske sosialhjelp	☐ 08,
Foreldrepenges	☐ 09,
Overgangsstønad	☐ 10,
Pleiepenges	☐ 11,
Ventestønad	☐ 12,
Kontantstøtte	☐ 13,
Ikke aktuelt	☐ 14.

9 For jobbsøkere kan det være forhold som gjør det vanskelig å få jobb eller komme tilbake i jobb. Nedenfor er det listet opp noen slike. Er det noen av disse forholdene som har eller har hatt betydning for deg?
Flere svar mulig

For lav utdanning	☐ 01,
Feil utdanning	☐ 02,
Generelt for lite arbeidserfaring	☐ 03,
For lite relevant arbeidserfaring	☐ 04,
Ikke gode nok språkfærdigheter	☐ 05,
For høy alder	☐ 06,
Innvandrerbakgrunn	☐ 07,
Omsorgsansvar i familien	☐ 08,
Utfordringer med å pendle eller flytte for å få ny jobb	☐ 09,
Generelt vanskelig arbeidsmarked	☐ 10,
Helseutfordringer	☐ 11,
Manglende tilrettelegging på arbeidsplassen	☐ 12,
Personlige utfordringer	☐ 13,
Ikke aktuelt	☐ 14.

I følge NAV var du i løpet av 2012 eller 2013 registrert ved NAV som arbeidssøker eller med annet oppfølgingsbehov. Vi ønsker å vite mer om din erfaring med NAV i denne perioden, og hva du gjorde for komme i jobb.

10 Fikk du den oppfølgingen fra NAV som du hadde behov for i forbindelse med jobbsøking? Vi ber deg svare på en skala fra 1 til 6, der 1 er «i svært liten grad» og 6 er «i svært stor grad».

1 – i svært liten grad	☐ 1
2	☐ 2
3	☐ 3
4	☐ 4
5	☐ 5
6 – i svært stor grad	☐ 6
Vet ikke	☐ 7
Ikke aktuelt	☐ 8

11 I hvilken grad mener du at du selv har vært aktiv nok i prosessen med å skaffe deg jobb? Vi ber deg svare på en skala fra 1 til 6, der 1 er «i svært liten grad» og 6 er «i svært stor grad».

1 – i svært liten grad	☐ 1
2	☐ 2
3	☐ 3
4	☐ 4
5	☐ 5
6 – i svært stor grad	☐ 6
Vet ikke	☐ 7
Ikke aktuelt	☐ 8

12		☆							
12.A	12.B								
Hvilke av følgende aktiviteter har du gjort for å komme i jobb? Flere svar mulig	I hvilken grad hadde aktiviteten betydning for at du fikk jobb? Vi ber deg svare på en skala fra 1 til 6, der 1 er «i svært liten grad» og 6 er «i svært stor grad».								
		1 - svært liten grad	2	3	4	5	6 - i svært stor grad	Vet ikke /øns- ker ikke svare	Ikke aktu- elt / kom ikke i jobb
Fått hjelp fra veileder på NAV-kontoret for å finne fram til relevante stillinger	☐ 01.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Deltatt i arbeidsrettede tiltak	☐ 02.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Økte min kompetanse	☐ 03.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Byttet stilling/sector/bransje	☐ 04.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Startet egen bedrift	☐ 05.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Tok jobb jeg var overkvalifisert for	☐ 06.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Flyttet	☐ 07.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Så på jobbannonser på nettsiden nav.no	☐ 08.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Så på jobbannonser på andre nettsider for jobbsøkere	☐ 09.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Så på «ledige stillinger» på arbeidsgiveres nettsider ..	☐ 10.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Satte inn egne jobbannonser i aviser eller i sosiale media (for eksempel Facebook og LinkedIn)	☐ 11.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Tatt direkte kontakt med arbeidsgivere per telefon, e-post eller ved personlig oppmøte	☐ 12.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Deltok på jobbmesser i regi av NAV	☐ 13.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Benyttet bemanningsbyråer, vikarbyråer eller rekrutteringsbyråer	☐ 14.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Spurt blant venner, slektninger, studie- og skolekamerater, fagforening eller likende	☐ 15.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
Ingen av disse	☐ 16.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8

13 Omtrent hvor mange jobber søkte du i 2013? Omtrent hvor mange ganger ble du innkalt til intervju? Sett ett kryss for antall jobber du søkte og ett kryss for antall ganger du ble innkalt til intervju			
	13.A Antall jobber jeg søkte	13.B Antall ganger jeg ble innkalt til intervju	
Ingen	☐ 01	☐ 01	
1-2	☐ 02	☐ 02	
3-5	☐ 03	☐ 03	
6-7	☐ 04	☐ 04	
8-10	☐ 05	☐ 05	
11-20	☐ 06	☐ 06	
21-40	☐ 07	☐ 07	
41-60	☐ 08	☐ 08	
61-80	☐ 09	☐ 09	
81-100	☐ 10	☐ 10	
Flere enn 100	☐ 11	☐ 11	
Vet ikke / husker ikke	☐ 12	☐ 12	
Ikke aktuelt	☐ 13	☐ 13	

14 Søkte du jobber i 2013... Flere svar mulig ...mens du ventet på arbeidsrettet tiltak ☐ 1. ...mens du deltok på arbeidsrettet tiltak ☐ 2. ...etter at du avsluttet arbeidsrettet tiltak ☐ 3. Ikke aktuelt ☐ 4.	15 Dersom du har vært i jobb etter at du var registrert ved NAV i 2012 eller 2013, når startet du i jobb igjen? Dersom du ikke husker dag, fyll bare inn måned og år (to siffer) Dag (1-31) 1 Måned (1-12) 2 År (13-14) 3
--	--

Tidligere publiserte rapporter fra NAV

NAVs rapportserie

3/2014 Fattigdom og levekår i Norge – Tilstand og utviklingstrekk 2014	5/2008 Hva skjer etter avsluttet arbeidssøkerperiode? Overlevelsesanalyse av arbeidssøkere i en oppgangs- og en nedgangskonjunktur
2/2014 Omverdenanalyse 2014	
1/2014 Fattigdom og levekår i Norge – Status 2013	4/2008 Geografisk variasjon i uførepensjonering 1997-2004
3/2013 Unges tilknytning til arbeidslivet	3/2008 Kven går av med AFP?
2/2013 Gradert sykmelding	2/2008 Tidligere arbeidssøkere ett år etter NAV. En oppfølgingsundersøkelse av arbeidssøkere som sluttet å melde seg ved NAV høsten 2006
1/2013 Arbeid eller alderspensjon? En studie av hvilke faktorer som påvirker seniorers beslutning om å fortsette i jobb.	1/2008 Hvordan vil pensjonsreformen påvirke pensjoneringsatferden?
1/2012 Fattigdom og levekår i Norge – Status 2012	5/2007 I arbeid etter rehabilitering og attføring?
3/2011 Overgang til arbeid og aktivitet blant tidligere NAV-brukere	4/2007 Hva foregår på legekantorene? Konsultasjonsstatistikk for 2006
2/2011 Uførepensjonisters tilknytning til arbeidslivet	3/2007 Endringer i fastlegenes sykmeldingspraksis. Konsekvenser for de sykmeldtes arbeidstilknytning og behov for trygdeytelser
1/2011 Unge på arbeids- og helserelaterte ordninger	2/2007 Analyse av utviklingen i statens utgifter til medisinske laboratorie- og radiologiundersøkelser – En oppfølgingsanalyse
1/2010 Kontantstøttens utbredelse og foreldres preferanser for barnetilsyn. En studie av årskullene 1998-2008 og deres foreldre.	1/2007 Pensjonsreform på trappene. Hva vet befolkningen om pensjon?
3/2009 Tidsbegrenset uførestønad – evaluering fire år etter innføring	1/2006 Kvalitetsundersøkelse av saksbehandling i barnebidragssaker
2/2009 Moderne familier – tradisjonelle valg. En studie av mors og fars uttak av foreldrepermisjon	
1/2009 Hvordan vil en nedgangskonjunktur påvirke arbeidsinnvanderne i Norge?	